Dệt may và THỜI TRANG Việt Nam

ĐẶC SAN CỦA TẬP ĐOÀN DỆT MAY VIỆT NAM - VINATEX

VTGF

THÁNG 9/2023

TỔNG CÔNG TY MAY HƯNG YÊN - CÔNG TY CỔ PHẦN

Thành lập từ năm 1966 với tổng diện tích 28.155m^2. Với hơn 2.300 công nhân lành nghề tại Tổng Công ty và hơn 10.000 công nhân tại các công ty liên doanh. Sản phẩm của Tổng Công ty đã được xuất khẩu sang thị trường Mỹ, EU, Nhật... với những dây chuyền máy móc thiết bị hiện đại, Tổng Công ty đã sản xuất và xuất khẩu nhiều chủng loại, sản phẩm có chất lượng cao như jacket, sơ mi, quần, áo thun, váy, áo vest nữ và các sản phẩm truyền thống khác.

Công ty đã được chứng nhận hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001-2008, OHSAS, ISO 14001:2004, SA8000:2001.

Tổng Công ty May Hưng Yên - Công ty Cổ phần sẵn sàng hợp tác và liên doanh với tất cả các doanh nghiệp trong và ngoài nước.

Số 8 Bạch Đằng, Minh Khai, Thành phố Hưng Yên
(+84) 3213 862314 (+84) 3213 862500
hugaco.vn hugago@hugaco.vn

TEXFUTURE

VIỆT NAM THU ĐÔNG 2023

CÙNG NHAU TÁI CHẾ, CÙNG NHAU TUẦN HOÀN

KHÔNG BÂY GIỜ, THÌ KHI NÀO?

TEXFUTURE VIỆT NAM - Diễn đàn và Triển lãm dệt may Việt Nam toàn cầu am hiểu địa phương, không phải là một triển lãm với hàng ngàn gian hàng theo lối mòn cũ không màu sắc, không điểm nhấn, mà đó là triển lãm thể hiện sức mạnh của đam mê và sự kiên trì – do ngành dệt may, vì ngành dệt may mà tổ chức nên.

Tham gia vào kỷ nguyên mới của tuần hoàn và quản lý tài nguyên, Texfuture Việt Nam tổ chức từ ngày 20 đến 22/9/2023, với chủ đề "Cùng nhau tái chế - Cùng nhau tuần hoàn" tại trung tâm hội nghị Thisky Hall (TP Hồ Chí Minh), có thể mở ra những cơ hội kinh tế mới vì sự kiện đã được sự quan tâm và đồng hành của hơn 15 nhãn hàng, hơn 200 đơn vị tham gia triển lãm, hơn 1000 nhà máy doanh nghiệp dệt may, hơn 1000 thương hiệu thời trang Việt, và hơn 2500 lượt khách tham quan, theo dõi.

Texfuture Việt Nam tập trung vào việc khơi dậy và thu hút hệ sinh thái dệt may và da giày hơn là tuân theo định dạng triển lãm truyền thống. Với sứ mệnh tập hợp các doanh nghiệp đam mê với ngành dệt may Việt Nam để cam kết hành động và gắn bó cùng nhau phát triển bền vững, Texfuture Việt Nam ngày này qua ngày khác, không chỉ trong một tuần, không chỉ trong một tháng mà trong nhiều năm, đã và đang làm việc thực sự chăm chỉ để góp phần thu hẹp khoảng cách giữa ý định và hành động thiết thực cho một tương lai xanh.

HÃY CÙNG TEXFUTURE VIỆT NAM TẠO RA MỘT KỶ NGUYÊN MỚI VỀ QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN VÀ TUẦN HOÀN VÀ THU HẸP CÁC KHOẢNG CÁCH ĐỂ HƯỚNG TỚI MỘT TƯƠNG LAI BỀN VỮNG

Chúng ta đang nhìn thấy những khoảng cách giữa mô hình khai thác sản xuất truyền thống và mô hình tái chế vật liệu để giảm chất thải và bảo tồn tài nguyên; cũng như những thách thức ở việc thay đổi hành vi và ý thức người tiêu dùng hiện hữu sang tiêu dùng bền vững. Để thu hẹp những khoảng cách, vượt qua những thách thức này, đòi hỏi chúng ta phải kích hoạt những mô hình hoàn toàn mới về vật liệu dệt may và da giày, đó là "Cùng nhau tái chế - Cùng nhau tuần hoàn", bằng các tác động tích cực để:

01 Nâng cao năng lực đáp ứng chuỗi cung ứng toàn cầu về xử lý và tái sử dụng chất thải dệt may.

02 Tích hợp công nghệ số hóa và các giải pháp thông minh để giảm carbon cho nhà máy, thiết bị, nguyên liệu, thiết kế và sản phẩm.

03 Phát triển nhận thức và tư duy thông qua các buổi tọa đàm chia sẻ tại các diễn đàn Texfuture cùng các chuyên gia và các doanh nghiệp trong hệ sinh thái ngành.

Sự kiện hứa hẹn sẽ mang đến những góc nhìn đa chiều, có giá trị về tái chế và tuần hoàn không chỉ dành cho doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp SME mà còn dành cho cả các nhãn hàng, các doanh nghiệp lớn trong và ngoài nước. Chúng tôi hy vọng Texfuture Việt Nam có thể giúp bạn tạo ra những cơ hội kinh doanh mới trong chuỗi cung ứng toàn cầu.

Vui lòng quét mã QRcode để biết thêm thông tin về các hoạt động và nội dung chương trình:

www.texfuture.vn

Dệt may và THỜI TRANG Việt Nam

CHỊU TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN
LÊ TIẾN TRƯỜNG
Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐQT Vinatex

HỘI ĐỒNG CỐ VẤN
TRẦN QUANG NGHỊ - Cố vấn cao cấp
Phó Chủ tịch HĐQT Vinatex
CAO HỮU HIẾU
Phó Bí thư Đảng ủy, Tổng Giám đốc Vinatex
ĐẶNG VŨ HÙNG
TV HĐQT Vinatex
PHẠM VĂN TÂN
UV BTV Đảng ủy, Phó Tổng Giám đốc
Trưởng Ban Tuyên giáo

PHỤ TRÁCH BIÊN TẬP
VƯƠNG ĐỨC ANH
Chánh Văn phòng HĐQT

THƯ KÝ BIÊN TẬP
NGUYỄN KIỀU GIANG

THIẾT KẾ MỸ THUẬT
LÊ NGỌC SĨ

Thông tin liên hệ
Địa chỉ: 25 Bà Triệu - Q. Hoàn Kiếm - Hà Nội
Điện thoại: 024. 38257700
Email: bantgtt@vinatex.com.vn

In tại: *Công ty TNHH IN&TM Trường Xuân*

Giấy phép xuất bản: Số 55/GP - XBĐS do Cục Báo chí, Bộ Thông tin & Truyền thông cấp ngày 06/4/2023

THƯ NGỎ

Bạn đọc thân mến!

Mô hình kinh tế tuần hoàn tập trung vào các chiến lược giảm thiểu – tái sử dụng – tân trang và tái chế sản phẩm, nhằm giảm thiểu việc sử dụng tài nguyên và loại bỏ rác thải. Đây sẽ là giải pháp cho mô hình phát triển bền vững, thay thế mô hình kinh tế tuyến tính truyền thống dựa trên nền tảng các sản phẩm được sử dụng một lần, dẫn đến cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên, đe dọa sức khỏe và môi trường tự nhiên.

Các doanh nghiệp dệt may buộc phải thúc đẩy mạnh mẽ kinh doanh tuần hoàn để phát triển, nhất là khi Chính phủ đã có những cam kết mạnh mẽ về giảm phát thải ròng tại COP 26, cùng đó thị trường xuất khẩu lớn của ngành đã đặt ra lộ trình và mục tiêu cụ thể về sử dụng sản phẩm tái chế.

Vinatex đã đi sớm, đón đầu mô hình kinh tế tuần hoàn để thống nhất từ quan điểm đến nhận thức và hành động trong các doanh nghiệp thuộc hệ thống. Bên cạnh tính toán những bước đi thích hợp tập trung vào những khâu doanh nghiệp có thế mạnh, như tuần hoàn nước, điện áp mái; tính toán lợi ích – chi phí, lộ trình chuyển đổi; phối hợp với nhãn hàng để thực hiện yêu cầu xanh, bền vững…, Vinatex cũng chú trọng đến đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, thích ứng với công nghiệp 4.0. Bởi bất kỳ sự phát triển bền vững nào đều xuất phát từ nguồn nhân lực bền vững, không ngừng đổi mới, sáng tạo, thích ứng với yêu cầu mới…

Trân trọng cảm ơn!

BAN BIÊN TẬP

Bìa 1: Giảng viên truyền đạt công nghệ mới tại trường Đại học Công nghiệp Dệt May Hà Nội

Tháng 9
2023

MỤC LỤC

• GÓC NHÌN

6 Chuyển tiềm năng của lớp cán bộ tài năng trẻ (Young Talent) hoá thành công của đội ngũ nhân sự cấp cao trong tương lai

10 Định vị chất lượng sản phẩm dệt may qua những thăng trầm

16 CBAM – Những điều doanh nghiệp cần lưu ý

20 Hội chợ YARN EXPO AUTUMN 2023: Kết nối tăng cơ hội xuất khẩu sợi

24 Ý kiến chuyên gia

26 Hội thi thợ giỏi – khích lệ tinh thần học hỏi

28 Đón đầu nguồn nhân lực dệt may trong kỷ nguyên số

32 Bay cao ước mơ

• DỆT MAY

36 Kinh tế tuần hoàn – Thách thức với ngành dệt may

42 Marketing bền vững trong ngành thời trang: Xanh hóa là xu hướng mới?

48 Phòng tránh rủi ro về bảo mật thông tin

52 Thống kê USTER® 2023 (USTER® STATISTICS 2023) có gì khác so với các phiên bản trước?

• TIN TỨC & SỰ KIỆN

56 Bản tin Vinatex

58 Bản tin Công đoàn

• THỜI TRANG - CUỘC SỐNG

60 Hành trình của tình yêu

62 Chất chiu chất Việt trong từng thiết kế thời trang

68 Ngọc trai tỏa sắc

72 Truyện ngắn: Thằng trời gầm

76 Minh triết quản lý "W/W"

CHUYÊN TIỀM NĂNG CỦA LỚP CÁN BỘ TÀI NĂNG TRẺ (YOUNG TALENT) HOÁ THÀNH CÔNG CỦA

ĐỘI NGŨ NHÂN SỰ CẤP CAO TRONG TƯƠNG LAI

Bài: Ông LÊ TIẾN TRƯỜNG
Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐQT Vinatex

Ông LÊ TIẾN TRƯỜNG

Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐQT Vinatex

Chúng ta vừa hoàn thành khoá đào tạo Tài năng trẻ (Young talent) của Tập đoàn cho 152 học viên sau 2 năm học tập, hiệu ứng ban đầu là khá tích cực, tạo không khí học tập sống động trong toàn Tập đoàn. Tuy vậy, chương trình mới chỉ là bước đi đầu tiên trong trang bị kiến thức cho các cán bộ trẻ có tiềm năng, giúp họ có công cụ để phát lộ một cách bài bản năng lực của mình, còn để tiềm năng thực sự phát triển thành các nhà quản lý cấp cao của các doanh nghiệp trong tương lai thì còn rất nhiều việc phải làm cả ở phía học viên lớp Young talent và cả ở các lãnh đạo doanh nghiệp. Bài viết này mong muốn trang bị cách tiếp cận và một số thang đo để nhà quản lý cấp cao cũng như lớp cán bộ trẻ luôn tự đo lường, đánh giá và có lộ trình vươn lên trong thời gian tới đây.

CẦN SỰ ĐẦU TƯ THỎA ĐÁNG

Các chương trình phát triển lãnh đạo tại các doanh nghiệp nhìn chung rất khó phát huy hiệu quả như mong muốn, khảo sát tại các nước phát triển, thậm chí chưa đến ¼ các lãnh đạo cấp cao cho rằng các chương trình đó đạt hiệu quả. Đây cũng là chỉ số cảnh báo rất đáng quan tâm với Tập đoàn và lãnh đạo các doanh nghiệp. Làm thế nào để công sức, thời gian, nhiệt huyết đã bỏ ra cho chương trình như Young talent không bị lãng phí?

Trong khi đó, cũng trong khảo sát đó cho thấy có đến 72% cán bộ cấp trung được đánh giá có đủ tố chất để phát triển lên giám đốc cấp cao (ban điều hành doanh nghiệp). Làm thế nào để các "viên ngọc thô" thành những nhà quản trị giỏi?

Bốn giải pháp chính được đề cập để thúc đẩy quá trình "mài giũa" các viên ngọc thô được đề ra gồm:

Thứ nhất, xác định những năng lực quan trọng nhất cho các vị trí lãnh đạo tại tổ chức của họ. Trên thực tế, qua nhiều khảo sát, các chuyên gia đều thống nhất 8 năng lực được cho là rất quan trọng cho hầu hết các vị trí điều hành tại các công ty quy mô trung bình trở lên là: định hướng kết quả; định hướng chiến lược; cộng tác và ảnh hưởng; lãnh đạo nhóm; phát triển năng lực của tổ chức; lãnh đạo sự thay đổi; am hiểu thị trường và tính hoà nhập.

Thứ hai, đánh giá kỹ lưỡng tiềm năng của các ứng viên, chủ yếu trên cơ sở 4 tiêu chí là mức độ ham muốn tìm hiểu (óc tò mò) và chinh phục cái mới; sự am hiểu; sự gắn kết và quyết tâm.

Thứ ba, lãnh đạo DN và cá nhân các cán bộ tiềm năng cùng xây dựng bản đồ phát triển thể hiện các điểm mạnh của mỗi người ở mỗi tiêu chí

phù hợp với những năng lực cần có ở nhiều vị trí quản lý.

Thứ tư, trao cho cán bộ tiềm năng các cơ hội phát triển phù hợp gồm luân chuyển, đề bạt vào vị trí mà có thể hiện tại chưa hoàn toàn phù hợp nhưng khớp với lộ trình phát triển, huấn luyện và hỗ trợ có mục đích.

Việc thực hiện 4 giải pháp này rõ ràng sẽ tiêu tốn nhiều thời gian và cả chi phí doanh nghiệp, đòi hỏi quyết tâm từ người lãnh đạo cao nhất, bộ phận nhân sự và cá nhân nhân sự tiềm năng. Nhưng nếu không hành động gì thì chi phí còn lớn hơn, khi mà thị trường lao động chất lượng cao cạnh tranh hết sức gay gắt, sự phớt lờ của lãnh đạo có thể gây nên tâm lý chán nản ở nhân sự tiềm năng và tỷ lệ nhân sự tiềm năng rời bỏ công ty sẽ tăng lên.

Khảo sát 4.000 người ra quyết định tuyển dụng của LinkedIn cho thấy, có đến 48% dựa vào nguồn giới thiệu ứng viên, 46% qua website hoặc tin tuyển dụng trực tiếp, 34% từ dịch vụ tuyển dụng và chỉ có 28% từ tuyển nội bộ khi thực hiện các chương trình thu hút nhân tài vào doanh nghiệp. Có lẽ việc chuyển hướng một cách cực đoan từ 100% phát triển từ nội bộ lên sang giải pháp "không có thì mua" không là một phương án phù hợp trong điều kiện ngành dệt may không phải ngành hấp dẫn để có thể "mua được hảo thủ" như mong muốn. Do đó, cần có sự đầu tư thoả đáng để có nguồn nhân lực nội bộ đủ điều kiện vươn lên các vị trí chủ chốt trong doanh nghiệp.

HÌNH THÀNH HỆ THỐNG THEO DÕI CÁC TÀI NĂNG TRẺ MỚI ĐƯỢC ĐÀO TẠO

Để thực hiện được 4 nhóm giải pháp trên đây, doanh nghiệp cần có công cụ liên kết được tiềm năng của cán bộ với các năng lực cần thiết để sử dụng vào các vị trí cấp cao. Ngắn gọn là doanh nghiệp phải xác định đúng nhu cầu của mình, các yêu cầu này là khác nhau cho mỗi vị trí cấp cao trong công ty.

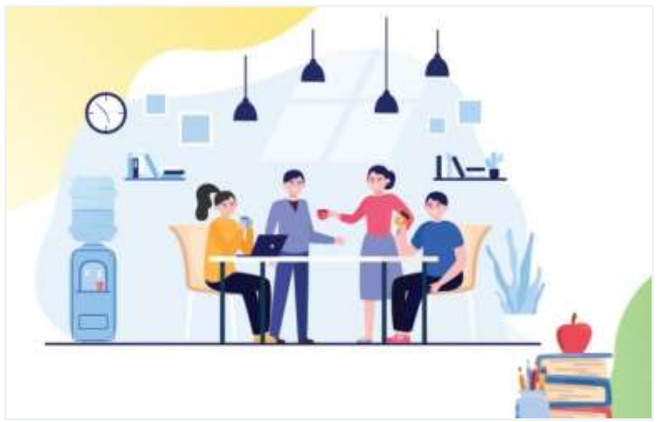
Căn cứ vào 8 năng lực quan trọng nhất đề cập ở trên, một bảng đánh giá mức độ trưởng thành về năng lực của các ứng viên nhà quản trị cấp cao tiềm năng được thiết kế trên khung thang điểm 7, trong đó cột 1 là năng lực cốt lõi, 7 cột tiếp theo là mức độ đạt được của năng lực đó từ thấp đến cao, cụ thể như sau:

ĐẶT NHÂN TÀI TIỀM NĂNG VÀO ĐÚNG VIỆC

	Lãnh đạo tổ chức lớn	Quản lý hoạt động KD	Lãnh đạo nhiều khu vực hoặc đơn vị KD	Quản lý một bộ phận chức năng cấp tập đoàn	Điều hành dự án mới	Giám sát tái cơ cấu
Định hướng kết quả		✓			✓	✓
Định hướng chiến lược				✓	✓	
Cộng tác và tạo ảnh hưởng			✓	✓		
Quản lý nhóm	✓	✓				✓
Năng lực phát triển tổ chức	✓				✓	
Lãnh đạo thay đổi				✓		✓
Hiểu biết thị trường		✓	✓		✓	
Tính hoà nhập			✓	✓		

Việc đánh giá cán bộ tiềm năng sau các cuộc đào tạo cần được thực hiện toàn diện trên cơ sở khung 8 năng lực quan trọng, việc đánh giá có thể thực hiện bằng cách xem xét cặn kẽ kinh nghiệm; phỏng vấn trực tiếp; trò chuyện với cấp trên trực tiếp, cấp dưới trực tiếp, đồng cấp tương tự như khảo sát 360 độ. Người thực hiện đánh giá cán bộ tiềm năng nên là người lãnh đạo cao nhất và giám đốc nhân sự.

Với thông tin đánh giá được của mỗi ứng viên, người lãnh đạo bắt đầu bước vào bước thứ 3 cực kỳ quan trọng, đó là dự đoán ứng viên tiềm năng có thể thành công ở lĩnh vực nào. Trong 4 tiêu chí mức độ ham muốn tìm hiểu và chinh phục cái mới; sự am hiểu; sự gắn kết và quyết tâm thì thực tế cho thấy, với cán bộ trẻ mức độ ham muốn tìm hiểu chinh phục cái mới có vai trò quan trọng nhất, có thể hiểu đơn giản đó chính là "óc tò mò" với người trẻ là tiêu chí có độ nhạy cao nhất trong quá trình phát triển năng lực cá nhân.

> *"Trong 4 tiêu chí mức độ ham muốn tìm hiểu và chinh phục cái mới; sự am hiểu; sự gắn kết và quyết tâm thì thực tế cho thấy, với cán bộ trẻ mức độ ham muốn tìm hiểu chinh phục cái mới có vai trò quan trọng nhất, có thể hiểu đơn giản đó chính là "óc tò mò" với người trẻ là tiêu chí có độ nhạy cao nhất trong quá trình phát triển năng lực cá nhân."*

Dưới đây là một bảng mang tính chất gợi mở về các lĩnh vực nhiệm vụ cần thử thách cán bộ tiềm năng trong tương quan với nhóm 8 năng lực:

Định hướng kết quả	Hoàn thành nhiệm vụ	Có mục tiêu cải tiến	Đạt mục tiêu	Vượt mục tiêu	Cải thiện hoạt động và hiệu quả	Cải tổ hoạt động tạo KQ đột phá	Chuyển đổi mô hình kinh doanh
Định hướng chiến lược	Hiểu vấn đề trước mắt	Lập kế hoạch trong chiến lược lớn hơn	Xác lập ưu tiên cho nhiều năm	Xác lập chiến lược nhiều năm cho riêng lĩnh vực chuyên môn	Thay đổi chiến lược cho nhiều lĩnh vực	Xây dựng chiến lược có tác động lớn cho công ty	Phát triển chiến lược đột phá cho công ty
Cộng tác và tạo ảnh hưởng	Đáp ứng yêu cầu	Hỗ trợ cho đồng nghiệp	Chủ động tương tác với đồng nghiệp	Tạo động lực cho đồng nghiệp	Điều phối sự cộng tác giữa các nhóm	Xây dựng văn hoá cộng tác	Xây dựng quan hệ đối tác
Lãnh đạo nhóm	Chỉ đạo công việc	Giải thích làm gì và tại sao	Tiếp thu ý kiến từ nhóm	Truyền cảm hứng cho nhóm	Trao quyền cho các nhóm	Thúc đẩy nhiều nhóm đa dạng đạt mục tiêu	Xây dựng văn hoá làm việc hiệu quả
Phát triển năng lực tổ chức	Hỗ trợ những nỗ lực phát triển	Khuyến khích đồng nghiệp phát triển	Chủ động hỗ trợ đồng nghiệp	Xây dựng năng lực nhóm một cách hệ thống	Giúp đỡ sự phát triển bên ngoài nhóm	Xây dựng năng lực tổ chức	Gieo trồng văn hoá quản trị nhân tài
Lãnh đạo sự thay đổi	Chấp nhận thay đổi	Hỗ trợ thay đổi	Chỉ ra sự cần thiết thay đổi	Đưa ra lý lẽ thuyết phục thay đổi	Vận động đồng nghiệp chủ động thay đổi	Thúc đẩy động lực thay đổi	Xây dựng văn hoá thay đổi
Hiểu biết thị trường	Nhận biết bối cảnh tức thời	Hiểu biết cơ bản về thị trường ngành	Nghiên cứu động lực của thị trường và khách hàng	Hiểu biết sâu về thị trường	Am hiểu sâu sắc và dự báo tương lai của thị trường	Xác định cơ hội kinh doanh mới	Tìm cách chuyển đổi ngành
Tính hoà nhập	Chấp nhận quan điểm khác biệt	Hiểu các quan điểm đa dạng	Kết hợp các quan điểm với nhau	Hoạt động tốt ở các nhóm khác nhau	Điều phối sự gắn kết giữa các bên	Đa dạng hoá đội ngũ một cách hệ thống	Xây dựng văn hoá hoà nhập

Cùng với quá trình thử thách, đào tạo cán bộ tiềm năng, doanh nghiệp cần thực hiện việc xác định các vị trí hạng A, B, C – tức là các vị trí công việc xếp theo thứ tự tính chất quan trọng với doanh nghiệp, các vị trí này có từ cấp thấp đến cao. Đồng thời phân loại nhân sự hạng A, B, C. Vị trí hạng A là những vị trí thiết yếu nhất với tổ chức, các vị trí hạng A thường không quá 20% số lượng vị trí công việc, rải rác khắp nơi trong tổ chức, ở mọi cấp bậc. Thực hiện nguyên tắc, nhân sự hạng A bố trí vị trí hạng A phù hợp, nhân sự hạng C không được bố trí đảm nhận công việc hạng A. Với nhân sự hạng B có thể có chương trình đào tạo nâng cấp lên hạng A, và tiếp tục theo dõi, đánh giá. Không công ty nào có đủ khả năng có trong tay toàn nhân sự hạng A cho mọi vị trí. Nhưng bằng cách đặt những nhân viên giỏi nhất vào những vị trí chiến lược nhất, đầu tư rất nhiều vào họ, đồng thời quản lý những nhân viên hạng B, C một cách khôn khéo, ta có thể sớm xây dựng được một đội ngũ cán bộ quản lý phù hợp yêu cầu của doanh nghiệp.

Hình thành ngay hệ thống theo dõi các tài năng trẻ mới được đào tạo, cùng với nó là việc đánh giá 8 năng lực cốt lõi theo thang 7 điểm đã giới thiệu, đánh giá năng lực cá nhân theo 4 tiêu chí, phân công "huấn luyện viên" cho từng cán bộ trẻ. Đồng thời là việc bắt đầu hình thành kế hoạch thử thách và đánh giá từ năm 2024 là nhiệm vụ của người đứng đầu các doanh nghiệp và các giám đốc nhân sự. Chương trình thực hiện với sự hướng dẫn chuyên môn của Ban QLNNL Tập đoàn sẽ là các bước đi tiếp theo để có thể chuyển tối đa các cán bộ tiềm năng thành nhà quản lý cấp cao thực thụ trong tương lai gần.❑

Định vị CHẤT LƯỢNG SẢN PHẨM DỆT MAY qua những thăng trầm

Bài: KIỀU GIANG – THANH THÚY

Ảnh tư liệu

Vào những ngày đầu Thu lịch sử, chúng tôi có dịp được gặp một số cán bộ hưu trí của ngành Dệt May Việt Nam. Trong ánh nắng vàng ươm, gió heo may dịu nhẹ, chúng tôi được nghe hồi ức về một thời xây dựng và phát triển của doanh nghiệp lớn trong ngành dệt may được chắt lọc qua câu chuyện kể của hai "nữ tướng" đã chèo lái Công ty TNHH MTV Dệt kim Đông Xuân (Đông Xuân) trong những giai đoạn nhiều cam go, thách thức nhưng cũng có không ít thành công. Mặc dù đã nghỉ hưu nhiều năm, nhưng các nữ tướng của một thời vẫn quan tâm, dõi theo quá trình vận động, đổi mới của Tập đoàn Dệt May Việt Nam nói chung và sự phát triển của Đông Xuân nói riêng.

HỌC HỎI TỪ NHỮNG NGƯỜI LÃNH ĐẠO ĐI TRƯỚC

35 năm gắn bó với Đông Xuân, bà Vũ Thụy Anh - nguyên Bí thư Đảng ủy, Phó Tổng Giám đốc Đông Xuân (giai đoạn 1996-2005) nhớ lại: ngay sau khi tốt nghiệp trường Đại học Bách Khoa Hà Nội, năm 1970, tôi được về tập sự tại Nhà máy Dệt kim Đông Xuân. Chính từ đây, qua năm tháng, tôi có cơ hội làm việc dưới những vị giám đốc qua các thời kỳ - người lãnh đạo đứng đầu của Đông Xuân, như ông Nguyễn Văn Giống, ông Nguyễn Duy Vĩnh, ông Trần Duy Hòa, ông Vương Trọng Hải, bà Trần Thị Đường, ông Đặng Vũ Chư, ông Lê Nam Hưng.

Mỗi vị lãnh đạo đều có phong cách điều hành, làm việc riêng, khác nhau. Với ông Nguyễn Văn Giống – giám đốc đầu tiên của tôi, ấn tượng ban đầu là người có uy trong lãnh đạo, nhưng cũng khá gần gũi với người lao động. Trong trận lụt

Bà Vũ Thụy Anh

lịch sử năm 1971, dự báo có nguy cơ vỡ đê sông Hồng, ông Giống cùng toàn thể cán bộ nhân viên nhà máy chuyển vật tư và thành phẩm lên các tầng cao để tránh thiệt hại. Lúc bấy giờ phương tiện thiếu, thời gian lại gấp rút, chủ yếu vận chuyển bằng sức người. Dưới thời ông Giống điều hành, nhà máy Dệt kim Đông Xuân được phong là con chim đầu đàn của ngành công nghiệp Thủ đô. Đây cũng là thời điểm hoàng kim của Đông Xuân.

Đến thời điểm ông Nguyễn Duy Vĩnh làm giám đốc, Hà Nội phải hứng chịu 12 ngày đêm bom B52 tàn phá. Lực lượng dân quân tự vệ của Đông Xuân đã bắn rơi 05 máy bay Mỹ, góp phần nhỏ trong

việc bảo vệ Thủ đô. Hiện nay, Đông Xuân vẫn bảo quản, lưu giữ lô cốt – trận địa súng phòng không ở số 67 Ngô Thì Nhậm.

Tiền thân của Đông Xuân là Nhà máy Dệt kim Đông Xuân được thành lập ngày 13/4/1959 tại 67 Ngô Thì Nhậm, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội. Do vậy, ngay từ khi ra đời, nhiệm vụ, tình hình sản xuất của Dệt Kim Đông Xuân gắn liền với yêu cầu của cách mạng Việt Nam là sản xuất, xuất khẩu sản phẩm chủ yếu sang Liên Xô cũ và các nước Đông Âu.

Khi thị trường Đông Âu biến động, Đông Xuân phải nỗ lực tìm kiếm thị trường mới. Đây là thời điểm bà Trần Thị Đường làm giám đốc. Bằng năng lực và những kiến thức đào tạo bài bản về kinh tế, chính trị, khoa học, kỹ thuật,… bà Đường cùng ban lãnh đạo chủ động tìm kiếm thị trường xuất khẩu mới, trong đó có Nhật Bản. Đánh giá cao những tiềm năng của Đông Xuân, xuất phát từ yêu cầu mở rộng xuất khẩu, Nhà nước quyết định đầu tư mở rộng nhà máy từ năm 1980. Bà Thụy Anh chia sẻ, thời điểm đó, Đông Xuân tiếp nhận hàng trăm thiết bị đồng bộ cho dây chuyền sản xuất hàng dệt kim, công việc quá nhiều. Trong khi mặt bằng sản xuất còn chưa được mở rộng, phải dịch chuyển sắp xếp lại dây chuyền nhưng vẫn phải thực hiện kế hoạch tăng sản xuất hàng năm do cấp trên giao. Với sự nỗ lực của cả tập thể, Đông Xuân luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ trong thời gian này.

Năm 1986, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI với đường lối đổi mới mở ra đường hướng phát triển mới cho đất nước, trong đó có Đông Xuân. Bắt đầu thời kỳ đổi mới, Đông Xuân hoạt động dưới sự lãnh đạo của ông Đặng Vũ Chư. Đông Xuân bắt đầu chuyển đổi từ nhà máy thành công ty, xây dựng và thực hiện hệ thống quản lý chất lượng theo ISO 9000. Lúc này, Đông Xuân có hai lần di

chuyển để đầu tư mở rộng mặt bằng sản xuất (ở địa điểm của xí nghiệp vật tư cũ và một phần diện tích đất của Dệt 8-3 nay là 524 Minh Khai) nhằm ứng phó với những khó khăn trong giai đoạn Việt Nam bị cấm vận, ngành dệt may mất thị trường Liên Xô cũ và Đông Âu trong khi Đông Xuân đang là đơn vị chủ lực xuất khẩu hàng dệt kim sang thị trường này…

Chính những khó khăn biến động ấy đã tạo tiền đề cho sự chuyển hướng tích cực của Đông Xuân. Từ một trong số ít doanh nghiệp đầu tiên vươn ra thị trường mới Tây Âu và Nhật Bản, ông Lê Nam Hưng dẫn dắt Đông Xuân trở thành doanh nghiệp đầu tiên có thỏa thuận hợp tác sản xuất và xuất khẩu dài hạn với đối tác Nhật Bản.

Bồi hồi nhớ lại, bà Thụy Anh tâm tình, Đông Xuân trải qua rất nhiều những giai đoạn, mỗi thời điểm cam go, khó khăn, đòi hỏi phải đổi mới không ngừng. Thấu hiểu thiết bị, công nghệ sản xuất có hiện đại mới đáp ứng yêu cầu chất lượng sản phẩm cao của khách hàng. Là người đứng đầu Đông Xuân, lúc đó tôi chỉ đạo phải đầu tư, sử dụng công nghệ sản xuất mới, tiên tiến, hiện đại, đưa vào từ công đoạn dệt đến xử lý hoàn tất để sản xuất các loại vải từ sợi tổng hợp TC, CVC, PE… các loại sợi biến tính có tính năng ưu việt hơn cả vải 100% cotton: siêu mềm, trắng, thoát nước, giữ ẩm cho da, sát khuẩn (mát về mùa hè, ấm về mùa đông) khử mùi, chống tia tử ngoại và vải cotton/lycra đàn hồi đa chiều đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của người tiêu dùng.

Ở công đoạn xử lý vải, Đông Xuân đầu tư hai hệ thống thiết bị tẩy giặt liên hoàn, sử dụng hóa chất H2O2 thay công nghệ truyền thống xử lý vải bằng Clo cho phép công ty hướng tới "sản xuất sạch hơn". Tự hào văn hóa của đơn vị, bà Thụy Anh tâm sự: Đông Xuân chưa bao giờ giấu nghề, doanh nghiệp nào cũng có bí quyết riêng để phát triển, nhưng với Đông Xuân, luôn sẵn sàng chia sẻ cách làm hay cho các doanh nghiệp khác, với mong muốn ngành Dệt May Việt Nam ngày một phát triển.

TÌM KIẾM THỊ TRƯỜNG, KHÁCH HÀNG MỚI

Trong quá trình xây dựng và phát triển, Đông Xuân cũng như nhiều doanh nghiệp khác mong muốn có một thị trường đầu ra ổn định và ngày càng mở rộng. Từ năm 1970 đến 1975, Đông Xuân làm hàng xuất khẩu chủ yếu cho thị trường Liên Xô cũ và Đông Âu. Để đảm bảo lượng hàng xuất khẩu, Đông Xuân đã có hơn 2.000 lao động, chủ yếu là công nhân may. Nhớ lại, khi hệ thống các nước Xã hội chủ nghĩa bắt đầu tan rã, thị trường xuất khẩu chủ yếu của Đông Xuân cũng bị mất nhưng Đông Xuân không bị hẫng hụt vì mất thị trường xuất khẩu chủ lực như một số doanh nghiệp khác mà vẫn đảm bảo đủ việc làm cho người lao động.

Bà Thụy Anh cho biết, có được sự ổn định này là do lãnh đạo Đông Xuân chủ động tìm kiếm thị trường mới từ những năm 1986. Nhờ sự hỗ trợ của Liên hiệp dệt may, Bộ Thương mại và tham tán thương mại của Việt Nam ở các nước trên thế giới đã kết nối Đông Xuân với các doanh nhân ở nước ngoài. Từ đó Đông Xuân có những đơn hàng xuất khẩu sang Tây Âu, như Đức, Hà Lan, Thụy Điển, Uzbekistan. Đây cũng chính là thời điểm Đông Xuân học hỏi được rất nhiều, bởi thị trường mới, lại đòi hỏi chất lượng sản phẩm cao cấp.

Nhớ lại thời điểm này, bà Thụy Anh bồi hồi, Đông Xuân ai cũng vất vả, phải thay đổi rất nhiều, từng cán bộ, từng người lao động ở mỗi vị trí khác nhau đều phải chuẩn chỉnh. Có những đơn hàng, ban lãnh đạo chấp nhận lỗ, sản phẩm phải đáp ứng đúng yêu cầu của khách hàng, sản phẩm lỗi sẽ hủy. Chính nhờ sự khắt khe, quyết đoán của ban lãnh đạo nên từng cán bộ, người lao động Đông Xuân rèn được tính kỷ luật cao trong quá trình sản xuất.

Với chất lượng sản phẩm và uy tín, sau khi đưa sản phẩm xuất khẩu sang thị trường Tây Âu, Đông Xuân có thêm thị trường Nhật Bản. Dần dần Đông Xuân thiết lập được đối tác chiến lược là Hãng thương mại Công nghiệp Sanshin-Katakura (Nhật Bản - đất nước mà chinh phục cả thế giới bằng chất lượng hàng hóa). Bà Thụy Anh xúc động, đơn hàng đầu tiên, cả Đông Xuân vào cuộc hoàn tất 50.000 sản phẩm xuất khẩu sang Nhật Bản. Chính từ uy tín về chất lượng, sau đó Đông Xuân có những đơn hàng xuất khẩu 150.000 sản phẩm, 300.000 sản phẩm, thời kỳ cao điểm nhất là 10 triệu sản phẩm.

Có thể khẳng định nhờ định hướng đầu tư đúng và hợp tác quốc tế thuận lợi đã tạo điều kiện cho Đông Xuân phát triển bền vững ngay cả trong những năm khó khăn nhất. Đặc biệt là chương trình hợp tác được ký thỏa thuận hài hạn, lần đầu là 10 năm, sau này giữa Đông Xuân và Sanshin-Katakura ký kết 20 năm và hiện nay là 30 năm. Sanshin-Katakura không chỉ giúp Đông Xuân có được thị trường xuất khẩu ổn định mà còn là cơ hội vàng để Đông Xuân học hỏi. Ngoài cung cấp các đơn hàng, hằng năm Sanshin-Katakura đưa thiết bị dệt, thiết bị may có trình độ kỹ thuật tiên tiến, mức độ tự động hóa cao phục vụ sản xuất; đồng thời chuyên gia công nghệ dệt, xử lý vải, may cũng sang Việt Nam tận tình chuyển giao công nghệ. Thông qua thỏa thuận hợp tác, Đông Xuân tiếp nhận được trình độ công nghệ tiên tiến, sản xuất sản phẩm dệt kim của Nhật Bản. Những sản phẩm dệt kim chất lượng cao từ sợi 100% cotton, sợi pha biến tính, sợi lycra… với nhiều kiểu dệt Single, Ripp, Interlock… đã đáp ứng yêu cầu thị trường.

Bà Thụy Anh cho biết, thỏa thuận hợp tác với Nhật Bản là bước đột phá nâng cao trình độ quản lý, công nghệ, kỹ thuật, chất lượng sản phẩm tại Đông Xuân. Sản phẩm Đông Xuân được người tiêu dùng đánh giá tốt và có mặt tại nhiều siêu thị nổi tiếng của Nhật Bản. Tôi và những nhà lãnh đạo Đông Xuân sau này đã và sẽ tiếp tục giữ vững

Ảnh tư liệu

bạn hàng, thị trường truyền thống Nhật Bản và tiếp tục nỗ lực tìm kiếm những bạn hàng mới.

PHÁT HUY NỘI LỰC TỪ CÁC PHONG TRÀO THI ĐUA

Cũng là một trong những nữ tướng của Đông Xuân, bà Trương Thị Thanh Hà - nguyên Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐTV kiêm Tổng Giám đốc Đông Xuân (giai đoạn 2006-2018) có những đóng góp không nhỏ trong quá trình xây dựng và phát triển của Đông Xuân. Là thế hệ tiếp theo của những nhà lãnh đạo Đông Xuân, mỗi thời điểm đều có những khó khăn khác nhau, bà Thanh Hà tâm sự, để duy trì và phát triển những thành tựu, nề nếp mà Đông Xuân đã có trong thời kỳ kinh tế mở cửa là sự nỗ lực của cả Đảng bộ. Nhiều năm liền được Đảng và Nhà nước ghi nhận là Đảng bộ trong sạch, vững mạnh. Được sự quan tâm của Đảng bộ cấp trên, Đảng bộ Công ty TNHH MTV Dệt kim Đông Xuân chỉ đạo xây dựng chiến lược phát triển của Công ty trong từng giai đoạn một cách đúng đắn, phù hợp dựa trên những lợi thế có sẵn để tìm hướng đầu tư mở rộng và phát triển sản xuất theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

Tự hào về các phong trào thi đua sôi nổi, thắp lửa cho hoạt động sản xuất kinh doanh của đơn vị, bà Thanh Hà chia sẻ: phong trào thi đua sáng tạo được người lao động Đông Xuân tiếp tục kế thừa và phát huy. Đây cũng là nét nổi bật, là văn hóa của Đông Xuân. Điển hình như phong trào "Giỏi việc nước, đảm việc nhà", "Lao động giỏi", phong trào "Sáng kiến, cải tiến kỹ thuật", phong trào "Xây dựng nếp sống văn hóa doanh nghiệp", phong trào "Luyện tay nghề thành thợ giỏi, chuyền giỏi"… Bên cạnh những phong trào mang tính chuyên môn, gắn với sản xuất, Đông Xuân cũng phát động và tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao sôi nổi nhằm thu hút đông đảo người lao động tham gia. Thông qua những hoạt động này, đời sống tinh thần của người lao động được cải thiện, tạo động lực để làm việc, cống hiến và tự hào về Đông Xuân.

Công tác từ thiện xã hội, hoạt động uống nước nhớ nguồn của Đông Xuân được quan tâm và hoạt động có trách nhiệm, hiệu quả. Bà Thanh Hà cho biết, Đông Xuân phụng dưỡng một Bà Mẹ Việt Nam anh hùng, hằng năm hỗ trợ các cháu có hoàn cảnh khó khăn tại quận Hai Bà Trưng. Công nhân, người lao động trong công ty tích cực hưởng ứng hoạt động ủng hộ đồng bào bị lũ lụt, thiên tai trong nước, tích cực hưởng ứng cuộc vận động giúp đỡ các ngư dân ở huyện đảo Trường Sa, tỉnh Khoánh Hòa và các hoạt động hiến máu nhân đạo do Thành phố Hà Nội, Công đoàn Dệt May Việt Nam tổ chức…

NỖ LỰC ĐỔI MỚI VÀ MỞ RỘNG SẢN XUẤT

Theo chu kỳ, cứ 10 năm, Đông Xuân sẽ đầu tư mới các loại máy và thiết bị. Với sự phát triển không ngừng của công nghệ dệt may, bà Thanh Hà chia sẻ, Đông Xuân tiếp tục đổi mới công nghệ, nâng cao năng suất, đáp ứng yêu cầu chất lượng ngày càng cao của khách hàng. Vì vậy, Đông Xuân đã nhận được nhiều hơn những đơn hàng từ các đối tác từ thị trường EU, Mỹ và vẫn giữ được mối quan hệ, hợp tác với Nhật Bản. Sản lượng làm ra đã cán mốc hơn 11 triệu sản phẩm/năm xuất vào thị tường Nhật Bản với chất lượng vải đặc biệt so với các loại vải khác trong ngành dệt kim. Vải Đông Xuân dệt từ loại sợi cotton, sợi bamboo, sợi len lông cừu,… chất lượng vải sản xuất ra đạt được các tiêu chuẩn khử mùi, chống tia tử ngoại. Đây là tiền đề để Đông Xuân phát triển thêm những khách hàng mới mà vẫn giữ được khách hàng truyền thống, đối tác Katakura, Itochu của Nhật Bản.

Bà Trương Thị Thanh Hà

Vận hành vốn của Đông Xuân cũng có nhiều đổi mới theo các giai đoạn phát triển. Là doanh nghiệp 100% vốn Nhà nước, ban lãnh đạo Đông Xuân linh hoạt trong việc vận động nguồn vốn và vốn vay của ngân hàng để thực hiện vừa di dời nhà máy, vừa tiếp tục ổn định sản xuất, đảm bảo quyền lợi của người lao động ngày một tốt hơn. Xúc động nhớ lại thời điểm Đông Xuân thực hiện di dời nhà máy, bà Thanh Hà chia sẻ: di chuyển toàn bộ nhà máy, dù chỉ 3km, vẫn ở trong nội đô, từ 67 Ngô Thì Nhậm đến 524 Minh Khai nhưng thực sự cũng khiến đời sống hằng ngày của người lao động thay đổi không nhỏ. Bài toán đặt ra là phải vừa sản xuất vừa xây dựng, đảm bảo đơn hàng với đối tác Nhật Bản để giữ vững niềm tin của khách hàng, ổn định tâm lý người lao động. Ban lãnh đạo và bà Thanh Hà cùng toàn thể người lao động nhất trí thực hiện di chuyển theo hình thức "cuốn chiếu" để duy trì, ổn định sản xuất nên sau 05 năm, Đông Xuân hoàn thành việc di dời toàn bộ cơ sở sản xuất về địa điểm mới 524 Minh Khai. Nhờ làm tốt công tác tư tưởng, 100% người lao động vẫn gắn bó, đồng hành cùng Đông Xuân, lực lượng sản xuất ổn định, đơn hàng có chất lượng được giao tới khách hàng luôn đúng theo yêu cầu.

Trước những cơ hội hội nhập thị trường quốc tế và chủ trương sắp xếp lại doanh nghiệp nhà nước (theo Quyết định số 18/2006/QĐ-TTg ngày 20/01/2006 của Thủ tướng Chính phủ) Đông Xuân được chuyển từ Bộ Công nghiệp về Tập đoàn Dệt May Việt Nam quản lý.

Thời điểm này, Đông Xuân phải thực hiện di chuyển nhà máy ra khỏi nội đô. Bà Thanh Hà chia sẻ: việc đi nghiên cứu thực tế, tìm hiểu địa bàn, lựa chọn và thực hiện các thủ tục để địa phương chấp thuận giao đất, tạo điều kiện cho doanh nghiệp xây dựng là cả một chiến lược. Ai cũng mừng khi UBND tỉnh Hưng Yên đồng ý giao 160 nghìn m2 đất cho Đông Xuân xây dựng nhà máy tại xã Tân Dân, huyện Khoái Châu.

Có được sự hỗ trợ của địa phương, cuối năm 2011, Đông Xuân đã khánh thành nhà máy may sản phẩm dệt kim chất lượng cao đầu tiên với diện tích 6.600m2 đạt tiêu chuẩn hiện đại cùng hệ thống kho hàng, nhà ăn, giao thông nội bộ. Toàn bộ hệ thống thiết bị may và thiết bị phụ trợ do phía đối tác Nhật Bản cung cấp, công suất nhà máy đạt 10 triệu sản phẩm/năm. Số lao động địa phương làm việc tại nhà máy lúc đó trên 500 người.

Trong quá trình sắp xếp lại nhà xưởng, bà Trương Thị Thanh Hà chia sẻ, tại địa điểm sản xuất mới, Đông Xuân luôn nâng cấp hệ thống thiết bị, thực hiện sản xuất khép kín, đồng bộ từ công đoạn Sợi – Dệt – xử lý hoàn tất đến cắt may. Đồng thời, Đông Xuân cũng quan tâm xây dựng cơ sở hạ tầng đáp ứng tiêu chuẩn công nghệ (Hệ thống ánh sáng, điều không thông gió,…) và chú trọng tới điều kiện làm việc của người lao động ngày càng được cải thiện. Do vậy, hoạt động sản xuất của Đông Xuân vẫn luôn ổn định sau di chuyển. Sản phẩm được tiêu thụ trên thị trường xuất khẩu đi Nhật Bản, Châu Âu, Mỹ và cả nội địa. Cơ cấu chủng loại, chất liệu, mặt hàng ngày một đa dạng, phong phú.

Quá trình xây dựng và phát triển, Đông Xuân được sự quan tâm, hỗ trợ của nhiều đơn vị, nhiều vị lãnh đạo của Đảng, Nhà nước qua các thời kỳ, trong đó có Tập đoàn Dệt May Việt Nam. Là doanh nghiệp Nhà nước, ban đầu Đông Xuân được Nhà nước cấp vốn 5 tỷ đồng vào năm 1959, đến năm 2017 được Tập đoàn Dệt May Việt Nam giao thêm 41 tỷ đồng, nhờ vậy ở thời điểm đó Đông Xuân có tổng vốn là 115 tỷ đồng. Đây cũng là lần đầu tiên Đông Xuân được cấp một số vốn lớn như vậy. Không giấu niềm xúc động, bà Thanh Hà cho biết: được đầu tư vốn lớn, đó không chỉ là sự tin tưởng của lãnh đạo Tập đoàn dành cho Đông Xuân mà còn là sự ghi nhận những cố gắng, phấn đấu của cả tập thể Đông Xuân. Tôi tự hào là người lao động, là một phần của Đông Xuân. ❑

Gần 65 năm hình thành và phát triển của Đông Xuân đã và sẽ tiếp tục có những đóng góp trong quá trình 30 năm phát triển của Tập đoàn Dệt May Việt Nam. Với những thành tích xuất sắc đạt được, trong những năm qua Đông Xuân được Đảng và Nhà nước trao tặng nhiều phần thưởng cao quý: Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, Huân chương Độc lập, Lao động và Huân chương chiến công; nhiều bằng khen, cờ thi đua; đồng thời sản phẩm cũng dành được nhiều giải thưởng, danh hiệu có giá trị: "Hàng Việt Nam chất lượng cao", "Sao Vàng Đất Việt",… Đây chính là nguồn động viên khích lệ đối với tập thể cán bộ công nhân viên tiếp tục phấn đấu thực hiện mục tiêu chiến lược phát triển Đông Xuân trở thành Trung tâm sản xuất hàng dệt kim lớn khu vực phía Bắc của Tập đoàn Dệt May Việt Nam.

CBAM
NHỮNG ĐIỀU DOANH NGHIỆP CẦN LƯU Ý

Bài: HOÀNG MẠNH CẦM

Cơ chế điều chỉnh biên giới carbon của Châu Âu (CBAM – EU's Carbon Border Adjustment Mechanism) là một trong những thành phần trong Thỏa thuận xanh của EU (EU Green Deal) với mục tiêu giảm 55% lượng khí thải nhà kính vào năm 2030. CBAM nhằm mục đích cân bằng giá carbon phải trả cho hàng hóa nhập khẩu và các sản phẩm nội địa của EU hoạt động theo Hệ thống mua bán khí thải ETS của EU (EU Emissions Trading System). Nghị viện và Hội đồng châu Âu đã thông qua việc áp dụng CBAM đối với việc nhập khẩu một số nhóm sản phẩm vào EU từ ngày 1/10/2023. Các nhóm sản phẩm này từ các ngành công nghiệp nặng sử dụng nhiều carbon nhất bao gồm xi măng, sắt và thép, nhôm, phân bón, điện và hydro, một số tiền chất nhất định (ví dụ vật liệu hoạt tính catốt) và một số sản phẩm hạ nguồn hạn chế như đinh vít, bu lông.

NGUYÊN TẮC HOẠT ĐỘNG CỦA CBAM

Được thiết kế tuân thủ các quy tắc của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) và các nghĩa vụ quốc tế khác của EU, hệ thống CBAM sẽ hoạt động như sau: Các nhà nhập khẩu tại EU sẽ mua chứng chỉ carbon tương ứng với giá carbon lẽ ra phải trả, nếu hàng hóa được sản xuất theo quy tắc định giá carbon của EU. Ngược lại, một khi nhà sản xuất/nhà cung cấp ngoài EU có thể chứng minh rằng họ đã trả giá cho carbon được sử dụng trong quá trình sản xuất hàng hóa nhập khẩu ở nước thứ ba, chi phí tương ứng có thể được khấu trừ hoàn toàn cho nhà nhập khẩu EU. CBAM sẽ giúp giảm nguy cơ phát thải carbon bằng cách khuyến khích các nhà sản xuất ở các nước ngoài EU xanh hóa quy trình sản xuất của họ.

LỘ TRÌNH CỦA CBAM

Trong giai đoạn chuyển tiếp của CBAM (từ 1/10/2023 –31/12/2025), nhà nhập khẩu tại EU sẽ phải báo cáo hàng quý về lượng khí thải nhà kính của một số sản phẩm nhập khẩu vào EU trong vòng 30 ngày kể từ ngày kết thúc quý. Kỳ báo cáo đầu tiên của giai đoạn chuyển tiếp muộn nhất sẽ vào ngày 31/1/2024 cho hàng hóa nhập khẩu trong quý 4 năm 2023, và kỳ báo cáo cuối cùng của giai đoạn này muộn nhất sẽ vào ngày 31/1/2026 cho hàng hóa nhập khẩu trong quý 4 năm 2025. CBAM sẽ áp dụng cho phát thải khí nhà kính trực tiếp phát ra trong quá trình sản xuất. Vào cuối giai đoạn chuyển tiếp, Ủy ban châu Âu sẽ đánh giá cách thức hoạt động của CBAM và xem xét liệu có mở rộng phạm vi của nó sang nhiều sản phẩm và dịch vụ hơn - bao gồm cả chuỗi giá trị và liệu có bao gồm cả phát thải "gián tiếp" (phát sinh từ việc tổ chức mua điện, năng lượng để sử dụng cho hoạt động sản xuất - kinh doanh).

> *CBAM sẽ áp dụng cho phát thải khí nhà kính trực tiếp phát ra trong quá trình sản xuất. Vào cuối giai đoạn chuyển tiếp, Ủy ban châu Âu sẽ đánh giá cách thức hoạt động của CBAM và xem xét liệu có mở rộng phạm vi của nó sang nhiều sản phẩm và dịch vụ hơn - bao gồm cả chuỗi giá trị và liệu có bao gồm cả phát thải "gián tiếp" (phát sinh từ việc tổ chức mua điện, năng lượng để sử dụng cho hoạt động sản xuất - kinh doanh).*

Mặc dù các nhà nhập khẩu tại EU có nghĩa vụ báo cáo CBAM, nhưng gánh nặng tuân thủ đối với nhà xuất khẩu/nhà sản xuất cũng sẽ rất lớn do sự cần thiết phải chuẩn bị dữ liệu về phát thải khí nhà kính (GHG). Cần lưu ý rằng CBAM yêu cầu dữ liệu GHG cho mỗi sản phẩm chứ không phải cho mỗi thực thể. Đồng thời việc xác minh không đặt ra trong giai đoạn chuyển tiếp, tuy nhiên, bắt đầu từ năm 2026, các yêu cầu xác minh sẽ có hiệu lực.

Bắt đầu từ năm 2026, các nhà nhập khẩu EU sẽ phải mua chứng chỉ CBAM, cũng như cung cấp các báo cáo hàng quý về GHG và

các khai báo CBAM hàng năm. Giá của chứng chỉ CBAM sẽ được tính toán dựa trên giá carbon trung bình hàng tuần trong EU ETS. Hiện tại mức giá này đã vượt quá 85 Euro/tấn CO2.

Khai báo CBAM hàng năm sẽ bao gồm thông tin về số lượng hàng hóa đã nhập khẩu và lượng GHG của hàng hóa nhập khẩu trong năm trước đó, nộp lại chứng chỉ CBAM đã mua tương ứng hoặc "giá carbon rõ ràng" được thanh toán ở nước ngoài cho lượng hàng hóa này, bao gồm thuế carbon và báo giá carbon. Thời gian khai báo là trước ngày 31 tháng 5 hàng năm.

Hiện tại CBAM sẽ chỉ áp dụng cho phần phát thải không được áp dụng hạn ngạch miễn giảm theo EU ETS trong cùng một ngành trong một năm cụ thể. Tuy nhiên, kể từ 2026 trở đi, việc áp dụng CBAM sẽ được thực hiện dần dần song song với việc loại bỏ dần các hạn ngạch miễn giảm trong EU ETS.

Trong trường hợp dữ liệu về lượng khí thải thực tế áp dụng cho nhà sản xuất không có sẵn (hoặc không đáng tin cậy), CBAM sẽ sử dụng dữ liệu lượng khí thải mặc định, dựa trên lượng khí thải của 10% nhà sản xuất kém hiệu quả nhất ở EU trong các ngành công nghiệp có liên quan.

PHẠM VI, TÁC ĐỘNG CBAM TỚI VIỆT NAM VÀ CÁC DOANH NGHIỆP DỆT MAY

Hiện tại, CBAM có tác động trực tiếp đến 4 ngành công nghiệp chính của Việt Nam là sắt thép, xi măng, phân bón và nhôm, đây đều không phải những ngành xuất khẩu mạnh của nước ta sang EU. Do đó, trong ngắn hạn, xuất khẩu tổng thể của Việt Nam sang EU sẽ không bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Tuy nhiên, về cơ bản việc áp dụng CBAM sẽ làm tăng giá hàng hóa xuất khẩu, do đó làm giảm khả năng cạnh tranh của hàng xuất khẩu Việt Nam và kéo theo đó là những ảnh hưởng tới nhu cầu tại thị trường EU.

Về lâu dài, phạm vi của CBAM có thể được mở rộng để bao gồm cả phát thải gián tiếp và các lĩnh vực khác cũng như các sản phẩm sử dụng nhiều carbon. Hiện tại EU cũng đã thêm 63 ngành và phân ngành được xem là có rủi ro rò rỉ carbon cao(1) trong giai đoạn 2021 - 2030, tập trung vào các lĩnh vực:

(1) *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2019:120:FULL*

tiếp, tuy nhiên lại là ngành phát thải lớn và có rủi cao bị áp dụng CBAM. Vì thế, doanh nghiệp dệt may luôn luôn phải chủ động ứng phó trong quá trình chuyển đổi xanh, sạch cũng như xây dựng một nền kinh tế tuần hoàn.

MỘT SỐ ĐỀ XUẤT ĐỂ HẠN CHẾ TÁC ĐỘNG TIÊU CỰC CỦA CBAM

Đối với cơ quan quản lý và các nhà hoạch định chính sách

Hơn nữa, sau khi CBAM được áp dụng, một phản ứng dây chuyền có thể xảy ra khi các thị trường phát triển khác, chẳng hạn như Hoa Kỳ, Canada và Nhật Bản đưa ra các cơ chế riêng của họ để giảm GHG khi nhập khẩu. Hiện tại, Hoa Kỳ đang xây dựng Đạo luật cạnh tranh Sạch (Clean Competition Act), bản dự luật lần 1 đã được ban hành vào tháng 7 năm 2021 và dự kiến áp dụng sau năm 2023. CCA bao gồm 25 lĩnh vực, chẳng hạn như dầu mỏ, khí đốt tự nhiên, phân bón, sắt thép, giấy thủy tinh và các lĩnh vực khác. Giá carbon đề xuất là 55 USD/tấn CO2 với mức tăng điều chỉnh mỗi năm. Thuế carbon sẽ áp dụng cho phần chênh lệch giữa lượng phát thải thực tế và lượng phát thải cơ bản của Hoa Kỳ.

Có thể thấy, mặc dù ngành dệt may chưa bị ảnh hưởng trực

- Việt Nam cần có quy định chi tiết, cụ thể để hướng dẫn doanh nghiệp chủ động tiếp cận CBAM và lộ trình tiếp cận CBAM của Việt Nam.
- Xây dựng cơ chế định giá carbon và thị trường tín chỉ carbon của Việt Nam. Một cơ chế định giá carbon chính xác sẽ là cơ sở để các doanh nghiệp xuất khẩu làm việc với người mua hàng tại EU và đóng vai trò là nền tảng cho các cuộc đàm phán thương mại với EU liên quan đến CBAM. Đồng thời, một phần thuế mà các nhà xuất khẩu có thể phải nộp cho EU sẽ ở lại trong nước và có thể được dùng cho các hoạt động giảm lượng khí thải carbon của Việt Nam.
- Chủ động đối thoại với EU để làm rõ các quy định về CBAM, các mặt hàng, lĩnh vực thuộc đối tượng áp dụng hoặc ưu đãi, miễn giảm.
- Cung cấp các gói ưu đãi về thuế hay tín dụng để hỗ trợ doanh nghiệp chuyển đổi sang công nghệ sản xuất xanh hơn.

Đối với doanh nghiệp xuất khẩu

- Các doanh nghiệp phải theo dõi chặt chẽ tiến độ của CBAM và chủ động chuẩn bị kế hoạch ứng phó nhằm giảm thiểu tác động đến hoạt động sản xuất và xuất khẩu.
- Nghiên cứu kỹ các yêu cầu về báo cáo phát thải khí nhà kính, phát triển các quy trình nội bộ, hệ thống tính toán lượng phát thải phục vụ báo cáo CBAM.
- Đánh giá tác động tài chính tiềm ẩn của CBAM đối với hoạt động xuất khẩu bao gồm cả tác động lên chiến lược quảng cáo, tiếp thị sản phẩm.
- Đánh giá các cơ hội thương mại nếu sản phẩm ít phát thải carbon hơn và "xanh hơn" so với mức trung bình của ngành và đối thủ cạnh tranh hiện tại.
- Áp dụng các chính sách khử carbon, các quy trình, phương pháp sản xuất xanh hơn để giảm lượng khí thải trong suốt quá trình sản xuất.❑

HỘI CHỢ YARN EXPO AUTUMN 2023

Kết nối tăng cơ hội XUẤT KHẨU SỢI

Bài: BAN SXKD SỢI VINATEX

Ngành sợi là ngành kinh doanh trọng yếu của Tập đoàn Dệt May Việt Nam (Vinatex) và Trung Quốc là thị trường xuất khẩu chủ lực của ngành sợi. Xác định được tầm quan trọng của thị trường này, Vinatex đã tổ chức đoàn các doanh nghiệp sợi tham dự Hội chợ Yarn Expo Autumn 2023 diễn ra tại Trung tâm hội nghị và triển lãm Quốc gia, Thượng Hải, Trung Quốc từ ngày 28 – 30/8/2023. Tham dự hội chợ với vai trò là Nhà triển lãm (Exihitbitors), đoàn có sự tham gia của 11 đơn vị sợi của Vinatex nhằm tăng cường xúc tiến thương mại, củng cố mối quan hệ với các khách hàng truyền thống, mở rộng tìm kiếm các khách hàng mới. Bên cạnh đó, đây cũng là dịp để các đơn vị nắm bắt được thông tin thị trường, xu hướng tiêu dùng và năng lực cạnh tranh của các đối thủ.

TOÀN CẢNH HỘI CHỢ YARN EXPO AUTUMN 2023

Trong khuôn khổ chuỗi các hội chợ thương mại dệt may quốc tế do Công ty Messe Frankfurt tổ chức, Hội chợ lần này được tổ chức tại Trung tâm hội nghị và triển lãm Quốc gia ở Thượng Hải, Trung Quốc, chia thành 10 Halls, bao gồm khu vực triển lãm cho vải và hàng may mặc (Intertextile Shanghai apparel fabrics) và khu vực triển lãm sợi (Yarn Expo). Hội chợ có khoảng hơn 3000 gian hàng, trong đó Yarn Expo chiếm khoảng 20% số gian hàng.

Yarn Expo nằm ở Hall 8.2 với diện tích 27.000 m2, có khoảng hơn 500 gian hàng, nhóm theo chủng loại mặt hàng chính của từng doanh nghiệp: Sợi cotton (bao gồm cả sợi pha TC, CVC), sợi hoá học, sợi tổng hợp, sợi fancy, sợi linen, sợi cashmere, sợi len, sợi khác. Trong đó, các gian hàng sợi cotton và sợi hoá học chiếm khoảng 70% tổng số gian hàng.

Yarn expo chia thành 2 khu vực: Khu Domestic Exhibitors chỉ dành cho các công ty Trung Quốc và khu International Exhibitors bao gồm các nước Ấn Độ, Việt Nam, Uzebekistan, Pakistan, Singapore, Hồng Kông, Indonesia, Bangladesh, Belarus, Pháp, Hà Lan. Khu International Exhibitors có khoảng 100 gian hàng, trong đó 85% là sợi cotton, chủ yếu đến từ Ấn Độ. Với chủng loại sợi phổ thông CD Ne 16 – 32 khá tương đồng với sợi của Việt Nam nhưng sợi Ấn Độ làm từ bông Ấn, độ tạp khá cao nên không thu hút được nhiều sự quan tâm của khách hàng.

Ngoài các đơn vị của Vinatex có quy mô gần 1 triệu cọc sợi, Việt Nam có sự tham gia của 6 công ty khác bao gồm: Công ty CP Dệt May Đồng Khánh, Công ty TNHH Dệt Hà Nam, Phú Group, Công ty CP sợi Thời Đại, Công ty TNHH Vigo Textiles, Công ty TNHH Hengbang VN. Hầu hết các công ty Việt Nam đều triển lãm ở khu sợi cotton, trừ công ty Hengbang ở khu sợi tổng hợp.

VINATEX - 1 TRONG 5 DOANH NGHIỆP TIÊU BIỂU TẠI HỘI CHỢ THEO BÌNH BẦU CỦA NHÀ TỔ CHỨC MESS FRANKFURT

Với quy mô là hội chợ quốc tế, Yarn Expo thu hút rất nhiều khách hàng đến tham quan, ngoài sự đông đảo

từ nước chủ nhà Trung Quốc còn có khách hàng Ấn Độ, Hàn Quốc, Pakistan, Indonesia, Đài Loan, Thái Lan, Hông Kông, châu Âu.

Gian hàng của Vinatex ở vị trí D46, Hall 8.2, là nơi giao thoa giữa khu sợi Domestic và khu sợi International. Gian hàng được trang trí với logo nhận diện hình ảnh của Vinatex và từng đơn vị sợi, có clip trình chiếu giới thiệu về Vinatex và ngành sợi.

Trong quá trình chuẩn bị tham gia hội chợ, các doanh nghiệp sợi Vinatex chủ động gửi thư mời có địa chỉ, bản đồ gian hàng rõ ràng nên trong 3 ngày diễn ra sự kiện, rất nhiều khách hàng đã đến thăm gian hàng. Từng đơn vị đã có brochure, clip, mẫu sợi, QR code ... kết hợp với trao đổi trực tiếp để giới thiệu về năng lực sản xuất, khả năng đáp ứng nhu cầu của khách hàng.

Các đơn vị như: Chi nhánh Sợi Vinatex Phú Cường, Nam Định, Vinatex Hồng Lĩnh, Tổng Công ty Dệt May Nam Định, Dệt 8/3, Dệt May Huế ... đón tiếp rất nhiều khách hàng đã giao dịch và khách hàng mới, chủ yếu là các Trader. Họ quan tâm nhiều đến các mặt hàng sợi phổ thông mà các đơn vị này đang sản xuất như CD Ne 16/1, 21/1, 26/1, 30/1, 32/1 và cả sợi OE. Những khách hàng đã giao dịch đánh giá khá cao chất lượng các loại sợi này do được sản xuất chủ yếu từ nguồn bông CF của Mỹ, Brazil, Úc, hệ thống quản trị sản xuất và chất lượng tiên tiến. Tuy nhiên, họ yêu cầu các đơn vị Vinatex cần quan tâm đến việc ổn định, tạo sự đồng đều về chất lượng giữa các lô hàng. Với khách hàng mới, họ thực sự quan tâm đến năng lực sản xuất, khả năng đáp ứng nhu cầu và lấy mẫu để test chất lượng. Điểm chung của các Trader là ngoài yêu cầu về chất lượng, giá cả vẫn là yếu tố quan trọng nhất quyết định việc mua hàng. Với mạng lưới các nhà cung cấp ở nhiều quốc gia, họ có

sự so sánh và làm giá chặt chẽ các mặt hàng sợi.

Tiếp cận và làm việc được với một số End user phải kể đến các đơn vị như Hòa Thọ, Hanosimex, Việt Thắng, Phú Bài, Phú Hưng. Công ty TCT CP Hòa Thọ trước khi đến hội chợ đã chủ động liên hệ và gửi thư mời đến các công ty dệt, là các End user đang cung cấp vải cho ngành may của đơn vị này. Đây là cách tiếp cận rất thiết thực và hiệu quả. Đa phần các End user ngoài nhu cầu với các loại sợi phổ thông còn đặc biệt quan tâm đến các loại sợi CD, CM, TC, CVC nhưng chi số cao từ Ne 30 trở lên. Các End user ưu tiên vấn đề chất lượng lên hàng đầu nên thường lấy mẫu sợi để test rồi mới lên lịch sang thăm nhà máy ở Việt Nam. Tổng Công ty Việt Thắng sẽ đón tiếp một khách hàng là End user Trung Quốc vào cuối tháng này.

Nhờ có mạng lưới khách hàng lớn tại Trung Quốc, cùng với chất lượng sợi đã đã có thương hiệu, trong 3 ngày làm việc tích cực và hiệu quả tại hội chợ, nhiều đơn vị của Vinatex đã chốt được các đơn hàng giao trong tháng 9, 10 như: Công ty CP Sợi Phú Bài, Công ty CP Dệt May Huế, TCT CP Dệt May Hà Nội (Hanosimex) và TCT Việt Thắng – CTCP. Với những kết quả mà hội chợ mang lại, các đơn vị của Vinatex sẽ thắt chặt mối quan hệ với các khách hàng cũ, mở rộng thêm danh mục khách hàng mới nhằm tăng cơ hội xuất khẩu sợi trong thời gian tới.

Với sự hoạt động tích cực, sôi nổi và có nhiều khách hàng đến tham quan, giao dịch, gian hàng của Vinatex đã được ban tổ chức hội chợ - Công ty Messe Frankfurt chọn để phỏng vấn và đưa vào thông cáo báo chí là một trong 5 doanh nghiệp tiêu biểu tại hội chợ Yarn Expo Autumn 2023.

GẶP GỠ - KẾT NỐI - NÂNG TẦM QUAN HỆ KHÁCH HÀNG

Ngoài việc tham gia triển lãm và gặp gỡ khách hàng tại hội chợ, đoàn

Vinatex cũng bố trí đi thăm khách hàng là Công ty TNHH Dệt may JDB Jiangsu (JDB) ở Thành phố Thường Châu, tỉnh Giang Tô. Đây là một những công ty thương mại sợi lớn ở Trung Quốc với lượng tiêu thụ khoảng 20.000 tấn sợi/ tháng, trong đó 40% là sợi nhập khẩu từ các nước Việt Nam, Uzberkistan, Indonesia, Pakistan. Sợi tiêu thụ gồm sợi CD, CM, OE, siro….

Ban lãnh đạo Công ty JDB cũng đưa ra một số nhận định về thị trường. Theo đó, thị trường sẽ chưa có tín hiệu khởi sắc, ít nhất cho đến hết quý I/2024, nhu cầu sợi sẽ vẫn thấp hơn nguồn cung. Họ cho biết từ tháng 6 – 12/2022, các nhà máy kéo sợi ở Trung Quốc chỉ chạy 50% công suất nhưng từ năm 2023 đã chạy 95% công suất dẫn đến nguồn cung khá dư thừa trong khi cầu sợi không cải thiện. Đối với mặt hàng sợi tái chế, thị trường Trung Quốc sản xuất đáp ứng đủ tiêu thụ trong nước nên hầu như không có nhu cầu nhập khẩu mặt hàng này.

Công ty JDB cũng bày tỏ sự tin tưởng đối với các doanh nghiệp sợi Vinatex, đặc biệt là một số doanh nghiệp đã có mối quan hệ thương mại lâu dài với JDB như Công ty TNHH MTV Dệt 8/3. Đại diện đoàn Vinatex cũng mong muốn công ty JDB hỗ trợ và đồng hành cùng các doanh nghiệp sợi Vinatex trong thời gian tới trên nguyên tắc: Vinatex sẽ tập trung phát triển sản phẩm và nâng cao chất lượng, Công ty JDB sẽ hỗ trợ khâu tiêu thụ.

Ngoài ra, đoàn Vinatex đã đến tham quan gian hàng của Công ty Dayao, Công ty China Texchange, là những thương mại sợi lớn của Tập đoàn CTEXIC. Hiện tại, Công ty China Texchange cho hay 6 kho hàng của họ đang tồn kho khoảng 75000 tấn sợi các loại như CD, CM, CVC, TC, Lyocell… với chỉ số Ne 12- 60.

THỊ TRƯỜNG - ĐI VỀ ĐÂU TỪ ĐÂY?

Qua những thông tin trao đổi tại hội chợ và đi thăm khách hàng, đoàn Vinatex đã rút ra một số nhận định về tình hình thị trường, nhu cầu của khách hàng và khả năng cạnh tranh của các đối thủ.

Các trader có nhu cầu phổ biến và hỏi hàng nhiều đối với mặt hàng CD Ne 21/1-32/1 và sợi OE. Đây là mặt hàng truyền thống, nhiều đơn vị sợi của Vinatex đang sản xuất mặt hàng này với chất lượng tốt đáp ứng nhu cầu thị trường. Các End user ưu tiên hỏi hàng các chủng loại sợi chi số cao và sợi CM. Tuy nhiên, các chủng loại sợi này bị cạnh tranh giá cả gay gắt với giá nội địa Trung Quốc.

Thị trường sợi dự kiến tiếp tục ảm đạm cho đến hết quý I/2024. Với mức tồn kho cao ở các công ty thương mại sợi, ảnh hưởng của biến động tỷ giá, lạm phát khiến nhu cầu sợi vẫn ở mức thấp. Đa số các khách hàng vẫn chần chừ trong việc chốt đơn hàng, ép giá người bán và chỉ chốt đơn hàng khi có nhu cầu mua thực sự và chỉ mua đủ dùng.

Hầu hết những người mua sợi Trung Quốc đều là các Trader, họ có mạng lưới nhà cung cấp sợi khắp các nước như Việt Nam, Ấn Độ, Pakistan, Uzberkistan, Indonesia …. Họ kết nối với nhau để thao túng thị trường và ép giá khiến giá sợi không thể cải thiện mặc dù giá bông đang tăng.

Trung Quốc hiện tại có khoảng 120 triệu cọc sợi, riêng khu vực miền Nam Tân Cương được đầu tư 26 triệu cọc sợi với công nghệ máy móc thiết bị hiện đại. Khu vực này đang được hỗ trợ chi phí điện khoảng 4 cent/kw, chỉ bằng khoảng 50% giá tại Việt Nam. Điều này giúp giá thành sản xuất sợi không bao gồm chi phí nguyên liệu giảm 15 - 20% so với Việt Nam. Ngoại trừ vấn đề nguồn gốc xuất xứ nguyên liệu có thể cần phải chứng minh thì sợi nội địa hiện nay cạnh tranh khá tốt với sợi nhập khẩu.

Trung Quốc có xu hướng chuyển sang sản xuất các loại sợi hoá học (chiếm 21% trong tổng số gian hàng nội địa) có nguồn gốc tự nhiên, thân thiện với môi trường dùng để sản xuất vải cao cấp, đặc biệt vải làm hàng thể thao như lyocell, tencell và sợi fancy (chiếm 24% trong tổng só gian hàng nội địa) …. Vì vậy, vẫn còn dư địa đối với các loại sợi cotton, sợi pha chi số từ 10 – 40 cho thị trường Việt Nam nhưng lại bị cạnh tranh gay gắt về giá. Sợi Ấn Độ thường làm từ bông Ấn Độ nên chỉ là hàng Contamination Control, trong khi sợi Việt Nam là Contamination Free vì sản xuất từ bông Mỹ, Brazil, Úc…. Do đó, giá sợi Ấn Độ thường rẻ hơn 15-20 cent/kg và người mua thường lấy đó làm cơ sở để ép giá sợi của Việt Nam, đặc biệt trong những giai đoạn cầu sợi thấp như hiện nay.

Đối với mặt hàng tái chế, một số công ty thương mại sợi Trung Quốc cho rằng xơ tái chế chất lượng thấp hơn xơ nguyên sinh, không tốt cho sức khoẻ người tiêu dùng. Họ đã đầu tư các nhà máy sản xuất sợi tái chế đáp ứng đủ nhu cầu trong nước nên không có nhu cầu nhập khẩu nhiều mặt hàng này. Số lượng gian hàng sợi tái chế chỉ chiếm 3% trong tổng số gian hàng.❑

Ý kiến CHUYÊN GIA

tháng 9
2023

PV*(tổng hợp)*

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính

"Việt Nam sẵn sàng chung tay cùng IMF triển khai các biện pháp nhằm thúc đẩy phục hồi kinh tế. Đồng thời, mong IMF tiếp tục giúp đỡ Việt Nam về tư vấn, hoạch định chính sách và hỗ trợ kỹ thuật để Việt Nam đạt được các mục tiêu phát triển đã đề ra trong thời gian tới."

Cục trưởng Cục Xúc tiến thương mại Ông Vũ Bá Phú

"Khi các công ty tìm cách đa dạng hóa chuỗi cung ứng và Việt Nam đang sở hữu các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới quan trọng, thị trường này được dự đoán sẽ thu hút nhiều đầu tư hơn nữa. Yếu tố sản xuất xanh và sản phẩm bền vững cũng đang ngày càng trở nên quan trọng. Do đó, Triển lãm Thương mại quốc tế về may mặc, dệt may và công nghệ dệt may Việt Nam 2024 (VIATT) sẽ là nơi gặp gỡ của các nhà cung cấp và nhà mua hàng thuộc mọi hạng mục, nhằm tìm nguồn cung và khai thác tối đa tiềm năng của thị trường này."

Tham tán thương mại Đại sứ quán Việt Nam tại Canada Trần Thu Quỳnh

"Với xu hướng chuyển dịch nguồn cung và tìm kiếm đối tác mới của các doanh nghiệp Canada, Việt Nam đang nổi lên như một quốc gia có khả năng cung ứng hàng dệt may với số lượng lớn và chất lượng cao. Nhờ lợi thế từ Hiệp định CPTPP, các doanh nghiệp Canada đang rất quan tâm tới nguồn cung hàng từ Việt Nam. Tuy nhiên, cho tới nay, việc tận dụng hiệp định này của các doanh nghiệp Việt Nam vẫn còn thấp.

Tham tán, Trưởng Cơ quan Thương vụ Việt Nam tại Mỹ- Ông Đỗ Ngọc Hưng

"Mỹ là thị trường khổng lồ, với 330 triệu dân, trong đó hơn 2,1 triệu người Mỹ gốc Việt. Cộng đồng người Việt tại Mỹ luôn hướng về quê hương, mong muốn được sử dụng những sản phẩm Việt Nam. Đây chính là tiềm năng to lớn đối với hàng hoá xuất khẩu của Việt Nam. Hệ thống hàng nghìn doanh nghiệp kiều bào là kênh phân phối tiềm năng đưa hàng Việt Nam tiến sâu hơn vào thị trường Mỹ.

Tham tán thương mại Việt Nam tại Italy – Bà Dương Phương Thảo

"Trên thực tế, khi gian lận, lừa đảo đã xảy ra, việc khắc phục hết sức khó khăn. Do vậy, các doanh nghiệp Việt Nam cần nâng cao năng lực xác minh đối tác và soạn thảo hợp đồng ngoại thương để hạn chế rủi ro. Trong bối cảnh thương mại điện tử ngày càng là hình thức giao dịch phổ biến, các doanh nghiệp cần tỉnh táo khi giá chào bán quá thấp so với mặt bằng, hoặc người mua sẵn sàng chấp nhận giá chào bán mà không đàm phán. Rất nhiều trong số các doanh nghiệp Việt Nam tìm đến Thương vụ Việt Nam tại Italy nhờ hỗ trợ, dù thủ đoạn lừa đảo không quá tinh vi nhưng doanh nghiệp Việt Nam thiếu kinh nghiệm thương trường, ham giá mua cao và giá bán thấp nên bỏ qua các dấu hiệu bất thường trong quá trình giao dịch. Ngay cả các đối tác lâu năm, các doanh nghiệp cũng nên thường xuyên kiểm tra tình trạng đối tác."

Chủ tịch Hiệp hội Dệt May Canada Ông Bob Kirke

"Việt Nam đang có rất nhiều cơ hội bởi các nhà máy từ lâu đã đầu tư cho việc thực hiện các biện pháp về môi trường và sử dụng năng lượng hiệu quả. Vì vậy, sản phẩm rất có tính cạnh tranh cao trên toàn cầu.

GS thuộc Học viện Quốc phòng Australia, Đại học New South Wales – Ông Carl Thayer

"Thương mại và đầu tư vẫn là cốt lõi của mối quan hệ song phương Việt - Mỹ. Mỹ muốn tìm chuỗi cung ứng chất bán dẫn an toàn và linh hoạt từ Việt Nam, trong khi Việt Nam tìm kiếm nguồn đầu tư lớn hơn và tiếp cận thị trường Mỹ, trong bối cảnh nền kinh tế toàn cầu có nhiều biến động.

Tổng Giám đốc CTCP Quốc tế Delta, Chủ tịch Hiệp hội Logistics Hà Nội Ông Trần Đức Nghĩa

"Khi khó khăn bủa vây doanh nghiệp, ngân hàng đương nhiên muốn quản trị rủi ro nên siết chặt chuẩn tín dụng, điều đó là bình thường. Với công ty chúng tôi, 19 năm liên tục tăng trưởng dương nhưng đến năm 2023 lần đầu tiên tăng trưởng âm, dẫn đến dòng tiền suy yếu. Đó là lúc chúng tôi cần sự hỗ trợ của ngân hàng nhất. Nhưng khi ngân hàng siết chặt chuẩn tín dụng, các doanh nghiệp sẽ rất khó tiếp cận nguồn vốn vay tín chấp.

GS kinh tế thuộc Trường Kennedy, Đại học Harvard – Ông David Dapice

"Những cải tiến của Việt Nam về lực lượng lao động được đào tạo, năng lượng xanh và nhà cung cấp có chuyên môn cao sẽ mở ra cơ hội thu hút nhiều vốn FDI từ Mỹ. Hợp tác kinh tế giữa hai nước sẽ tiếp tục được nâng cao nếu Việt Nam và Mỹ có một hiệp định thương mại tự do, nhằm củng cố khả năng tiếp cận thị trường của nhau với những điều kiện thuận lợi.

Tổng Giám đốc Tổng Công ty May 10 Ông Thân Đức Việt

"Trong 30 năm trở lại đây, 2023 là năm bất thường nhất, bởi tổng cầu sụt giảm nhưng rất khó để có thể trả lời câu hỏi khi nào thị trường hồi phục. Thời điểm hiện nay, chúng tôi xuất khẩu đi 66 quốc gia, trong đó có 3 thị trường chính là Mỹ, EU và Nhật Bản. Ngay cả những khách hàng là các thương hiệu thời trang lớn trên thế giới họ cũng không có câu trả lời khi nào thị trường hồi phục. Họ chỉ nói khi nào tồn kho giảm thì mới hồi phục, trong khi tồn kho hiện nay đang rất nhiều.

THI THỢ GIỎI

khích lệ tinh thần học hỏi

Bài: THANH THÚY

Ông Nguyễn Văn Phong- Tổng Giám đốc Công ty Cổ phần Dệt May Huế động viên toàn Đội trước giờ thi đấu

Phong trào lao động giỏi – lao động sáng tạo từ nhiều năm nay của Công ty CP Dệt May Huế (Dệt May Huế) là một nét văn hóa góp phần xây dựng đơn vị ngày một phát triển bền vững. Trong đó luyện tay nghề thành thợ giỏi đã trở thành hoạt động thường xuyên của Dệt May Huế. Tham gia Hội thi thợ giỏi ngành Dệt May Việt Nam lần thứ VI lĩnh vực May Dệt kim do Công đoàn Dệt May Việt Nam phối hợp Tập đoàn Dệt May Việt Nam tổ chức vào tháng 8 vừa qua, đội thi của Dệt May Huế đã xuất sắc được Ban Giám khảo trao giải thưởng Đội bàn tay Vàng.

CHUẨN BỊ KỸ LƯỠNG TRƯỚC HỘI THI

Chia sẻ với Dệt May & Thời trang Việt Nam, chị Nguyễn Thị Trang- Đội trưởng đội thi Dệt May Huế cho biết: đây không chỉ là niềm vui, niềm tự hào của các thành viên tham gia Hội thi mà còn là vinh dự của Dệt May Huế. Sản phẩm đầu tiên của đội được hoàn thiện, thoát chuyền nhanh nhất, đạt tối đa chất lượng mà chỉ mất hơn 11 phút, đây là kỷ lục của Dệt May Huế.

Là thành viên Ban giám khảo, chị Nguyễn Thị Lệ Diễm- Trưởng phòng Quản lý kỹ thuật chất lượng Dệt May Huế nhận định: sản phẩm của các đội khá đồng đều, không có sự chênh lệch quá lớn. Theo quy định Hội thi, Ban giám khảo chấm khá kỹ, từng chi tiết nhỏ như nẹp cổ, mặt vải bên trong và bên ngoài, đường may, kỹ thuật là áo… đảm bảo sự công bằng. Khi Ban tổ chức tổng hợp kết quả chấm của Ban giám khảo và công bố điểm, tôi rất vui mừng và tự hào với kết quả của đội Dệt May Huế. Sản phẩm thi của Dệt May Huế đã thuyết phục hoàn toàn thành viên Ban giám khảo và các đội bạn khi được nhận giải Bàn tay Vàng.

Chia sẻ về kinh nghiệm thi, chị Trang bộc bạch: 14 đội tham gia Hội thi, đội nào cũng tài năng, chuyên nghiệp. Với đề thi may hoàn chỉnh 05 sản phẩm áo thun nam – cổ sơ mi, tà dây, túi ngực ở thân trước bên trái người mặc, nguyên liệu vải dệt kim trong thời gian tối đa 23 phút, để chiến thắng cuộc thi, nếu mỗi thành viên đội Dệt May Huế không có sự chuẩn bị rất kỹ lưỡng, rèn luyện bài bản thì chắc chắn không thể đạt được giải thưởng Bàn tay Vàng lần này. Cho nên, khâu chuẩn bị và luyện tập trước Hội thi rất quan trọng, sẽ quyết định phần lớn sự thành công hay thất bại.

Ông Lê Tiến Trường - Chủ tịch HĐQT Vinatex trao danh hiệu Bàn tay Vàng lĩnh vực May Dệt kim cho Đội thi Công ty CP Dệt May Huế

Việc luyện tay nghề được CNLĐ Dệt May Huế thực hiện thường xuyên, hằng ngày ở những công đoạn khác nhau. Cho nên, vấn đề đặt ra với những bạn trẻ khi tham gia Hội thi lớn là bản lĩnh và cách thức xử lý tình huống. Để khắc phục điểm này, vào tháng 3/2023, Dệt May Huế đã tổ chức thi thợ giỏi giữa các nhóm, tổ và cá nhân. Cuộc thi nội bộ của nhà máy trên tinh thần nâng cao sự đoàn kết, học hỏi lẫn nhau, rút ra bài học, kinh nghiệm và phương pháp xử lý tình huống. Qua nhiều vòng lựa chọn, 5 nhà máy đã tuyển được những thành viên tinh túy, vừa có tay nghề, vừa được tôi luyện bản lĩnh tự tin. Đây chính là những nhân tố tinh túy của các nhà máy, là nền tảng để Dệt May Huế chọn ra thành viên xuất sắc tham gia Hội thi thợ giỏi ngành Dệt May Việt Nam lần thứ VI.

HỌC HỎI LIÊN TỤC

Chị Đoàn Thị Diện, thành viên đội thi Dệt May Huế bộc bạch: hơn 20 năm gắn bó với Dệt May Huế, từng tham gia một số Hội thi do đơn vị và địa phương tổ chức tôi nhận thấy, trước đây, người thợ giỏi chỉ cần thao tác với tốc độ nhanh, kỹ năng thành thục. Nhưng ngày nay, những kỹ năng đó chưa đủ mà còn đòi hỏi người thợ giỏi cần biết linh hoạt, chuyển đổi nhanh nhất, đáp ứng nhanh nhất những yêu cầu về kỹ thuật của đơn hàng. Với tôi, mỗi Hội thi không chỉ là sân chơi, là nơi được giao lưu với những nhân tố giỏi của đơn vị bạn mà còn là dịp tạo dựng mối quan hệ để tiếp tục học hỏi sau này. Ví dụ, khi nhà máy có mã hàng mới, như vải gió, vải may nhiều lớp… là những mã mà bản thân tôi chưa triển khai làm bao giờ. Qua giao lưu từ các hội thi, tôi đã học hỏi được cách làm hay của đơn vị bạn. Đồng thời, đơn vị bạn có những mã hàng mà Dệt May Huế từng sản xuất, tôi cũng chia sẻ cách làm của mình. Chia sẻ và học hỏi kinh nghiệm không ngừng là những thành công sau Hội thi mà tôi thấy rất có ý nghĩa.

Hiện nay, các doanh nghiệp ngành dệt may đang đứng trước những khó khăn, thị trường bất ổn, đơn hàng thiếu. Nhiều doanh nghiệp phải nhận những đơn hàng nhỏ, thời gian giao hàng gấp, mặt hàng sản xuất không phải là lợi thế của doanh nghiệp. Chính vì vậy, những người công nhân chủ động, linh hoạt học hỏi cách làm hay từ đơn vị bạn để triển khai tại dây chuyền của mình là giá trị vô hình của Hội thi đem lại.

Hội thi thợ giỏi ngành Dệt May Việt Nam lần thứ VI lĩnh vực May Dệt kim đã kết thúc. Cùng với niềm vui của mỗi đội là những cảm nhận rõ nét, sâu sắc qua lời phát biểu của ông Lê Tiến Trường – Chủ tịch HĐQT Vinatex tại Hội thi: "Thợ giỏi không phải là những người chỉ quanh năm ngày tháng làm một mặt hàng mà trở nên giỏi. Thợ giỏi phải là những người trong hoàn cảnh nào, mặt hàng nào cũng sẽ làm giỏi. Mục tiêu của chúng ta là trở thành những người thợ không chỉ giỏi nghề mà còn tinh thông, biến hóa linh hoạt, giỏi trong mọi tình huống. Chúng ta có thể không xuất sắc nhất ở một mặt hàng nhưng chúng ta có thể sản xuất nhiều loại mặt hàng khác nhau, đáp ứng được nhu cầu thị trường, khách hàng trong và ngoài nước".❑

ĐÓN ĐẦU nguồn nhân lực dệt may trong KỶ NGUYÊN SỐ

Bài: NAM CAO

Trong chiến lược phát triển ngành Dệt May và Da Giầy Việt Nam đến năm 2023, tầm nhìn 2035 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt ngày 29/12/2022, một trong những nhân tố quan trọng trong sự phát triển của ngành đó chính là nguồn nhân lực. Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4 (CMCN 4.0), nhất là giai đoạn kỷ nguyên số đang diễn ra sâu rộng, việc đào tạo nguồn nhân lực cho ngành đặt ra những thách thức mới nhằm đón đầu xu hướng. Vậy yếu tố cốt lõi nào trong đào tạo nguồn nhân lực đón kịp sự phát triển "vũ bão" của công nghệ trong sản xuất?

Sinh viên trường Đại học Công nghiệp Dệt May Hà Nội thực hành trên các thiết bị công nghiệp hiện đại

MỞ RỘNG ĐÀO TẠO, ĐÓN ĐẦU XU THẾ

Cuộc CMCN 4.0 với trung tâm là giai đoạn kỷ nguyên số đã tạo ra nhiều thách thức đối với nguồn nhân lực của ngành dệt may khi máy móc, công nghệ ngày càng hiện đại, tự động hóa cao kéo theo số lượng người lao động sẽ giảm ở một số khâu. Tuy nhiên, thực tế sự ảnh hưởng của CMCN 4.0 đã mang đến những cơ hội với việc tạo ra thêm khoảng 20% lượng công việc mới liên quan đến thiết kế, xử lý mẫu kỹ thuật cho thiết kế thời trang mới…

Với đà tăng trưởng của ngành Dệt May Việt Nam liên tục tăng trong những năm qua, việc tập trung cho đào tạo nguồn nhân lực là một trong những ưu tiên của các DN để "đón đầu" xu thế về công nghệ, đáp ứng các yêu cầu mới về thiết bị, máy móc của các ngành có tự động hóa cao như ngành Sợi – Dệt nhuộm và một số khâu của ngành May. Bên cạnh đó, trong Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, thì một trong những nhiệm vụ trọng tâm của quy hoạch và phát triển ngành dệt may, đó chính là công tác đào tạo nguồn nhân lực. Trong đó, chiến lược nêu rõ, tăng cường công tác đào tạo nguồn nhân lực, xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý, nghiên cứu, kỹ thuật, thiết kế và công nhân lành nghề để tạo lợi thế cạnh tranh và đáp ứng yêu cầu phát triển trong hội nhập và cuộc CMCN 4.0. Hiện đại hóa từng bước và nâng cao hiệu quả quản trị doanh nghiệp trong ngành; Xây dựng và hoàn thiện chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, kỹ thuật viên và công nhân kỹ thuật; đầu tư chiều sâu và mở rộng hệ thống đào tạo trong các trường đào tạo chuyên ngành dệt may và da giầy; Đào tạo kiến thức, kỹ năng về quản trị công nghệ, chuyển giao công nghệ, hấp thụ và phát triển công nghệ; hợp tác với các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài để đào tạo, chuyển giao công nghệ và nâng cao năng lực sản xuất cho doanh nghiệp trong nước. Đặc biệt, đối với ngành dệt may, trong phát triển vào đào tạo nguồn nhân lực cần quan tâm tới tăng cường năng lực đào tạo cho các trường đại học, cao đẳng và dạy nghề để đào tạo đội ngũ kỹ sư về xơ sợi, dệt, nhuộm, hoàn tất, cán bộ quản lý và công nhân kỹ thuật lành nghề, đáp ứng nhu cầu nhân lực chất lượng cao của ngành.

Năm học 2023 – 2024, trường Đại học Công nghiệp Dệt May Hà Nội (HTU) mở rộng quy mô đào tạo với 1 ngành và 2 chuyên ngành đào tạo gồm: ngành Thương mại điện tử, chuyên ngành Logicstics và Quản lý chuỗi cung ứng (thuộc ngành Quản lý công nghiệp) và chuyên ngành Bảo trì thiết bị dệt may (thuộc ngành Công nghệ kỹ thuật cơ khí). TS. Hoàng Xuân Hiệp - Hiệu trưởng HTU chia sẻ, đặc điểm ngành Dệt May Việt Nam là sử dụng nhiều lao động và tỷ lệ lao động có trình độ từ Đại học trở lên ở các phân ngành Sợi – Dệt – Nhuộm – May chiếm tỷ lệ rất thấp, lần lượt là 7,1%; 10,35%; 9,65% và 4,08%. Hàng năm, ngành dệt may cần khoảng 10.000 nhân lực có trình độ

đại học trở lên, nhưng các trường chỉ cung cấp được trên dưới 3.000 cử nhân, kỹ sư các loại - trong đó HTU chiếm khoảng 30-35% năng lực đó.

"Với định hướng ứng dụng và là trường đại học duy nhất đào tạo nguồn nhân lực khép kín cho chuỗi cung ứng dệt may, xác định trách nhiệm của mình là cơ sở đào tạo chủ lực cung cấp nhân lực cốt lõi cho ngành, chúng tôi đã thiết kế 9 ngành đào tạo phủ kín chuỗi, bao gồm: Thiết kế thời trang, Công nghệ Sợi Dệt, Công nghệ May, Quản lý công nghiệp, Công nghệ kỹ thuật cơ khí dệt may, Công nghệ kỹ thuật điện – điện tử, Kế toán, Marketing thời trang, Thương mại điện tử.

Năm học 2023-2024, chúng tôi mở thêm ngành Thương mại điện tử để đáp ứng nhu cầu kinh doanh trên nền tảng số của các doanh nghiệp dệt may. Mặt khác, một số chuyên ngành chuyên sâu bổ sung thêm như: Logistics và Quản trị chuỗi cung ứng và Bảo trì thiết bị dệt may… nhằm cung cấp nhân lực có đầy đủ kiến thức, kỹ năng, cập nhật những thông tin mới nhất về xu hướng công nghệ, chuyển đổi số, kinh tế tuần hoàn, sản xuất xanh để các em có thể tiếp cận với thực tế tại doanh nghiệp nhanh nhất. Đây là việc chúng tôi cụ thể hóa chiến lược phát triển ngành dệt may liên quan đến cụm giải pháp nâng cao chất lượng nguồn nhân lực"- Hiệu trưởng HTU nhấn mạnh.

KỊP THỜI XU HƯỚNG CÔNG NGHỆ, THỜI TRANG CHO GIẢNG DẠY

Nhằm thực tế hóa và xây dựng nền tảng cho sinh viên trong môi trường số, đáp ứng tốc độ phát triển "vũ bão" của công nghệ, TS. Hoàng Xuân Hiệp cho biết, trong mỗi bài giảng, Nhà trường đều yêu cầu và kiểm duyệt gắt gao việc đưa các kiến thức thực tế, cập nhật công nghệ, xu hướng thời trang, phát triển bền vững. Mặt khác, giảng viên còn giao bài tập để sinh viên liên hệ thực tiễn trước và sau mỗi buổi học. Cập nhật xu hướng công nghệ, thời trang… là việc sinh viên phải hoàn thành các bộ sưu tập ở dạng bài tập lớn, các nghiên cứu khoa học, khóa luận tốt nghiệp. Việc đào tạo theo học chế tín chỉ đã biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo, sinh viên phải chủ động, tích cực mới có thể đáp ứng yêu cầu đặt ra của học phần và chương trình đào tạo.

Để đáp ứng cuộc CMCN 4.0 và kỷ nguyên số hiện nay thì ngoài trang bị kiến thức, người học được trải nghiệm thực tế dựa trên các mô hình thực hoặc phần mềm ảo, cụ thể như: mô hình nhà máy dệt may thông minh, nhà máy xanh cho ngành Công nghệ may; phần mềm quản trị nguồn lực TRE cho ngành Quản lý công nghiệp; phần mềm Clo3D cho ngành Thời trang; phòng PLC cho ngành điện – điện tử…

"Để đáp ứng cuộc CMCN 4.0 và kỷ nguyên số hiện nay thì ngoài trang bị kiến thức, người học được trải nghiệm thực tế dựa trên các mô hình thực hoặc phần mềm ảo, cụ thể như: mô hình nhà máy dệt may thông minh, nhà máy xanh cho ngành Công nghệ may; phần mềm quản trị nguồn lực TRE cho ngành Quản lý công nghiệp; phần mềm Clo3D cho ngành Thời trang; phòng PLC cho ngành điện – điện tử… Bên cạnh các giờ học tại các giảng đường, phòng thực hành, phòng Lab thì sinh viên HTU còn được thực tập sản xuất, thực tập tốt nghiệp hoặc đăng ký làm thêm, trải nghiệm thực tế tại Trung tâm sản xuất dịch vụ của Nhà trường. Trung tâm này có quy mô khoảng 500 người làm việc, được tổ chức như doanh nghiệp may xuất khẩu quy mô vừa, với đầy đủ các phòng chức năng, gia công hàng hóa phục vụ xuất khẩu. Tại trung tâm, rất nhiều công nghệ và thiết bị hiện đại được vận hành và sinh viên được thực tập như: hệ thống thiết kế mẫu, giác sơ đồ trên Gerber Accumark; thiết kế và chế tạo cữ, dưỡng bằng máy CNC; máy trải vải, cắt vải tự động; máy may lập trình khổ lớn; dây chuyền sản xuất veston cao cấp… Đây là nơi sinh viên được tiếp cận công nghệ, thiết bị mới nhất, các tiêu chuẩn quốc tế cho sản xuất hàng xuất khẩu. Đặc biệt, sinh viên được tiếp xúc trực tiếp với khách hàng quốc tế, tổ chức kiểm tra chất lượng độc lập để từ đó tích lũy kinh nghiệm cho bản thân và sau khi tốt nghiệp sẽ nhanh chóng tiếp cận thực tế sản xuất theo tiêu chuẩn quốc tế, doanh nghiệp không mất công phải đào tạo lại.

Sinh viên trường Cao đẳng Công nghệ TP. HCM trong trong tiết học thực hành công nghệ May

Ngoài ra, Nhà trường đang triển khai nhiều đề tài NCKH từ cấp Nhà nước, đến cấp Bộ và Tập đoàn Dệt May Việt Nam, các đề tài đều hướng đến việc ứng dụng các thành tựu KHCN vào thực tiễn sản xuất dệt may và sau đó là chuyển giao công nghệ cho các nhà máy. Chúng tôi đang thực hiện một số đề tài về Trí tuệ nhân tạo (AI) ứng dụng vào lĩnh vực dệt may; Digital Lean 4.0 ứng dụng vào việc quản lý năng suất, chất lượng các nhà máy may… Đây đều là cơ sở để xây dựng tài liệu, giáo trình cũng như cập nhật xu hướng công nghệ trong giảng dạy, giúp sinh viên được trang bị đầy đủ hành trang sau khi ra trường"- Lãnh đạo HTU cho biết.

Ông Nguyễn Ngọc Hiển- Hiệu trưởng trường Cao đẳng Công nghệ TP. HCM (HCT) nhận định, CMCN 4.0 làm cho toàn bộ các tổ chức, doanh nghiệp không thể đứng ngoài cuộc nếu muốn tồn tại và phát triển và HCT cũng không đứng ngoài xu hướng đó. Để đáp ứng yêu cầu của các nền kinh tế nói chung và ngành dệt may nói riêng, hàng năm, nhà trường đều tổ chức nghiên cứu yêu cầu về kiến thức, kỹ năng, thái độ các vị trí việc làm doanh nghiệp cần tuyển dụng để điều chỉnh, cập nhật, bổ sung chương trình đào tạo, tài liệu giảng dạy phù hợp với những yêu cầu doanh nghiệp đặt ra. Trong đó, bao gồm cả các kiến thức mới liên quan đến quy trình sản xuất "xanh".

Với các yêu cầu đào tạo về kỹ thuật, nhà trường đã triển khai đầu tư máy móc, thiết bị dạy học sát với thực tế công nghệ sản xuất của doanh nghiệp. Tổ chức giảng dạy các phần mềm ứng dụng trong thiết kế, quản lý sản xuất đang được triển khai tại các doanh nghiệp, đảm bảo sinh viên sau khi ra trường có thể tiếp cận nhanh nhất với thực tế sản xuất; Kết hợp chặt chẽ với DN trong việc hướng dẫn thực tập, thực hành. Ngoài ra, trường còn thường xuyên lấy ý kiến của doanh nghiệp về chương trình đào tạo, năng lực của người học sau khi ra trường để kịp thời điều chỉnh nhằm nâng cao chất lượng đào tạo. Đồng thời, mời giám đốc điều hành của 2 doanh nghiệp lớn trong ngành dệt may tham gia Hội đồng trường để cùng nhà trường định hướng chiến lược phát triển trong nhiệm kỳ 2023 – 2028. Bên cạnh đó, mỗi giảng viên đều bắt buộc phải dành ít nhất 2 tuần đi thực tế tại doanh nghiệp nhằm nắm bắt yêu cầu, quy trình sản xuất tại DN. Điều này sẽ giúp các giảng viên có cơ sở cập nhật tài liệu giảng dạy, nâng cao trình độ kỹ năng nghề, và chắc chắn đây là điều kiện tiên quyết trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy trong kỷ nguyên số và CMCN 4.0.

Bà Trần Tường Anh – Phó Tổng Giám đốc Tổng Công ty CP Dệt May Hòa Thọ phụ trách khối nhân sự nhận định, các DN luôn có nhu cầu nhân sự ở tất cả các khâu, nhất là các công việc đòi hỏi về yêu cầu kỹ thuật và công nghệ.

Tuy nhiên, với cuộc CMCN trong kỷ nguyên số, các công nghệ có thể thay đổi nhanh chóng chỉ trong thời gian ngắn, quy trình sản xuất vì vậy cũng sẽ thay đổi. Do đó, các ứng viên phải biết chấp nhận thay đổi, sẵn sàng thử thách và thử nghiệm những cái mới, không chỉ trong môi trường đào tạo mà còn trong môi trường doanh nghiệp, sản xuất. Đồng thời, nghiên cứu tìm tòi, tích hợp công nghệ và sử dụng công nghệ thành thạo tại nơi làm việc. Bên cạnh đó, kỹ năng làm việc nhóm rất quan trọng bên cạnh các kỹ năng về ngoại ngữ (tiếng Anh), tin học. Thực tế tại Hòa Thọ, chúng tôi luôn ưu tiên tuyển dụng tại các trường và cơ sở đào tạo đúng chuyên ngành khi có nhu cầu tuyển dụng. Hầu hết các ứng viên đều phải đào tạo lại để phù hợp với hoạt động SXKD của từng đơn vị trong hệ thống. Điều này sẽ giúp các em có thể hoàn thiện kiến thức để áp dụng ngay trong thực tiễn.❑

Bay Ước mơ

Bài: QUANG NAM

Mỗi học sinh giỏi được Công đoàn Dệt May Việt Nam khen thưởng không chỉ là tấm gương tiêu biểu trong học tập mà hứa hẹn là những nhân tố tiếp tục kiến tạo và tiếp nối truyền thống hiếu học, khuyến học, khuyến tài của ngành dệt may. Và trong hàng nghìn học sinh giỏi cấp ngành được vinh danh hàng năm, có những gương mặt sẽ tiếp nối truyền thống của gia đình dệt may, hiểu, yêu nghề và đồng hành trong các đơn vị của ngành.

Khen thưởng học sinh giỏi (HSG) cấp ngành là hoạt động thường niên được Công đoàn Dệt May Việt Nam tổ chức nhằm vinh danh học sinh, sinh viên (HSSV) đạt thành tích cao tại các cuộc thi cấp quốc tế, quốc gia, tỉnh/thành phố...

Đặc san Dệt May và Thời trang Việt Nam xin giới thiệu 3 gương mặt tiêu biểu, đại diện cho 3 khối THPT, THCS và Tiểu học, ghi nhận thực tế từ buổi biểu dương HSG tại khu vực miền Bắc diễn ra đầu tháng 8 tại Hà Nội.

Em Phạm Trần Minh Anh

TRƯỜNG THPT CHUYÊN LÊ HỒNG PHONG (NAM ĐỊNH), CON CBNV TỔNG CÔNG TY CP DỆT MAY NAM ĐỊNH

Sinh ra ở mảnh đất hiếu học Nam Định, Minh Anh tự hào khi được lớn lên trong gia đình có nền tảng trí thức, ông bà và bố mẹ luôn quan tâm, chăm lo việc học hành của con cháu. Minh Anh cho rằng, chính truyền thống của gia đình đã hun đúc nên tinh thần tự học, nỗ lực trau dồi tri thức của em trong học tập và rèn luyện.

Không ngại ngần khoe về người mẹ tảo tần của mình đang làm việc ở Tổng Công ty CP Dệt May Nam Định, Minh Anh nói, mặc dù mẹ em chỉ là công nhân may, nhưng tình yêu thương vô bờ của mẹ đã mang tới cho em môi trường phát triển tốt nhất trong khả năng, để em có thể phát huy sở trường, nhất là môn học Ngữ Văn mà em yêu thích. Em tìm được niềm đam mê trong những áng văn chương từ truyền thống gia đình và truyền thống hiếu học của những người con đất Dệt.

Đạt thủ khoa đầu vào môn Ngữ Văn trường THPT chuyên Lê Hồng Phong, Minh Anh vẫn chưa hết bồi hồi khi nhắc lại khoảnh khắc em được giáo viên dạy Văn gọi điện thông báo khi đạt điểm môn chuyên cao nhất trong kỳ thi vào THPT tại ngôi trường chuyên nổi tiếng của tỉnh Nam Định, luôn nằm trong top 10 trường THPT của cả nước.

Em bộc bạch, ngày em nhận được kết quả đỗ chuyên Văn trường THPT chuyên Lê Hồng Phong cũng là ngày em hoàn thành kỳ thi vào trường chuyên Sư phạm (Đại học Sư phạm Hà Nội). Tuy nhiên, mục tiêu ban đầu của em chỉ đạt top 10 chuyên Ngữ văn của chuyên Lê Hồng Phong, nên khi được báo tin thủ khoa với môn chuyên 9 điểm, tổng điểm xét tuyển là 8,87 điểm, em và cô giáo bộ môn Ngữ Văn, cô hiệu trưởng đều không khỏi bất ngờ. Vài ngày sau đó, em tiếp tục nhận được tin đỗ chuyên Sư phạm, nhưng với kết quả tại chuyên Lê Hồng Phong, em lựa chọn học tại Nam Định để gần gia đình.

Học trường chuyên, không giống như những cô bé cậu bé "mọt sách" trong trí tưởng tượng của nhiều người, Minh Anh cho biết em đã thoát ra được cái "kén" của chính bản thân, từ một cô bé có tính cách hướng nội, em đã hòa nhập vào môi trường THPT với việc tham gia các CLB, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao của tỉnh Nam Định và Sở GD&ĐT tỉnh. Em tâm sự, áp lực nhưng cũng là động lực với học sinh trường chuyên chính là việc cân bằng làm sao để giỏi cả môn chuyên, giỏi văn hóa và rèn luyện tốt, ngoài ra các em còn mang thêm trọng trách về các thành tích trong các kỳ thi HSG cấp quốc gia và quốc tế. "Lửa thử vàng, gian nan thử sức", chính môi trường ấy đã tôi luyện nên cô gái vàng của ngày hôm nay. Năm học 2022 – 2023, Minh Anh đạt giải Nhất kỳ thi HSG cấp Quốc gia môn Ngữ Văn và được tuyển thẳng vào Đại học. Trước đó, năm học lớp 11, Minh Anh cũng đạt giải khuyến khích kỳ thi HSG Quốc gia môn Ngữ Văn.

Minh Anh cho biết, em tìm thấy niềm đam mê trong môi trường báo chí – truyền thông. Với thành tích giải Nhất kỳ thi HSG cấp Quốc gia, Minh Anh được tuyển thẳng vào Học viện Báo chí và Tuyên truyền, nơi em sẽ phát huy thế mạnh của bản thân để trở thành phóng viên với ngòi bút sắc bén trong tương lai, mang lại thông tin hữu ích cho bạn đọc và xã hội. Minh Anh tin tưởng, môi trường báo chí – truyền thông sẽ mang đến một con người năng động, nhiệt huyết, hoài bão, để em tiếp tục tiếp nối truyền thống của gia đình dệt may hiếu học và coi trọng tri thức.

Em Nguyễn Thị Linh Chi

TRƯỜNG THCS NGUYỄN TẤT THÀNH (HƯNG YÊN), CON CBNV TỔNG CÔNG TY MAY HƯNG YÊN – CTCP.

Gặp Linh Chi tại Hội nghị khen thưởng học sinh giỏi cấp ngành của Công đoàn Dệt May Việt Nam, không ai nghĩ cô gái bé nhỏ, hoạt ngôn và có bề ngoài hơi "tiểu thư" lại có nhiều thành tích trong học tập như vậy. Nhiều người nhìn vào Linh Chi sẽ nghĩ rằng cô bé chắc hẳn sinh ra đã "ngậm thìa vàng", có hậu thuẫn gia đình từ nhỏ. Nhưng em thổ lộ, bố mẹ em chỉ là CBNV đang công tác tại Tổng Công ty May Hưng Yên – CTCP, do vậy để đạt được những kết quả cao trong kỳ thi HSG cấp tỉnh khối THCS là bởi sự nỗ lực của bản thân xuất phát từ niềm đam mê bộ môn tiếng Anh bên cạnh sự động viên của thầy cô, gia đình. Cán đích với giải ba chung cuộc trong kỳ thi HSG tiếng Anh cấp tỉnh, Linh Chi cho biết mặc dù kết quả chưa phải là tốt nhất với em, nhưng em vẫn còn cơ hội trong năm học 2023 – 2024 để lập nên những thành tích mới. Ngoài giải Ba kỳ thi HSG tiếng Anh, Linh Chi cũng đạt giải Ba môn Toán, sân chơi Vioedu tỉnh Hưng Yên năm học 2022 – 2023.

Em cho biết, mặc dù bố mẹ chỉ là công nhân lao động nhưng đã tạo điều kiện cho em tiếp xúc với tiếng Anh từ nhỏ để em thỏa niềm đam mê và khám phá ngôn ngữ mới, tiếng Anh không chỉ là ngôn ngữ có tính phổ biến toàn cầu mà đây cũng sẽ là "trợ thủ" đắc lực để em viết tiếp ước mơ trong nghề logistics và marketing của mình. Khác với những người bạn đồng trang lứa, Linh Chi đã có sẵn những hoạch định cho tương lai với những bước đi rõ ràng. Mục tiêu lớn nhất của Linh Chi trong năm học 2023 – 2024 là viết tiếp một trang mới cho thành tích HSG cấp tỉnh và xa hơn là ngôi trường THPT chuyên Hưng Yên mà em đã và đang nỗ lực vươn tới.

Em Nguyễn Trần Thảo Chi

TRƯỜNG TIỂU HỌC PHẠM TU (HÀ NỘI), CON CBNV CÔNG ĐOÀN CƠ QUAN VP1 – TẬP ĐOÀN DỆT MAY VIỆT NAM

Thảo Chi, cô học trò nhỏ của trường Tiểu học Phạm Tu (Thanh Trì, Hà Nội) là một trong những gương mặt xuất sắc khối tiểu học đạt giải Kỳ thi Olympic Toán học Quốc tế TIMO (Thailand International Mathematical Olympiad) với giải Đồng chung cuộc. Để có thể góp mặt tại kỳ thi này, các em phải trải qua 3 vòng thi bao gồm vòng loại, vòng thi cấp quốc gia và vòng thi quốc tế. Mặc dù thành tích còn "khiêm tốn", nhưng Thảo Chi cho biết, đây là một động lực rất lớn để em tiếp tục trau dồi, rèn luyện cho các mùa giải sau.

Ngoài giải thưởng cấp quốc tế, Thảo Chi còn sở hữu nhiều thành tích như: giải Nhất kỳ thi cấp Tỉnh/Thành phố giải Trạng Nguyên tiếng Việt trên internet dành cho học sinh tiểu học năm học 2022 – 2023 ; Giải Khuyến khích sân chơi "Đấu trường Vioedu" huyện Thanh Trì năm học năm 2022 – 2023… Nói về những thành tích của Thảo Chi, chị Trần Thị Thu Hà – mẹ của em cho biết, ngoài tính tự lập từ nhỏ, Thảo Chi luôn chủ động trong việc học, luôn đảm bảo khối lượng kiến thức được học ở trên lớp cũng như chủ động tìm thêm các bài tập khó để tự làm tại nhà. Với khối học sinh tiểu học, nhiều phụ huynh phải kèm cặp mỗi tối, nhưng với Thảo Chi, bố mẹ không phải mất quá nhiều thời gian, em sẽ chủ động hỏi khi gặp các dạng bài khó…

Ngoài say mê với các môn học, Thảo Chi còn có niềm yêu thích với các môn năng khiếu. Tại ngôi trường em đang theo học, Thảo Chi luôn là hạt nhân của các chương trình văn nghệ. Tự tin sải bước trên sân khấu, cô học trò nhỏ dạn dĩ nhảy theo từng nhịp điệu của các bài hát đang trending trong giới trẻ. Nhưng hơn hết, niềm đam mê khiêu vũ khiến Thảo Chi tự tin, năng nổ hơn trong các hoạt động của nhà trường. Điều này

cũng phần nào giúp em xây dựng tính tự lập từ nhỏ, chủ động trong học tập với những thành tích đáng tự hào.

Trong chương trình chào mừng ngày Quốc tế Thiếu nhi 1/6 của Công đoàn Cơ quan VP1 Tập đoàn Dệt May Việt Nam, những năm trở lại đây, Thảo Chi luôn góp mặt với các tiết mục văn nghệ độc đáo và tích cực tham gia các trò chơi teamwork. Khi được hỏi về ước mơ trong tương lai, em bộc bạch: "Con ước mơ sau này sẽ làm việc trong ngành dệt may bởi con rất yêu thích lĩnh vực thời trang và vẻ đẹp của sân khấu, sàn diễn".❑

KINH TẾ TUẦN HOÀN THÁCH THỨC VỚI NGÀNH DỆT MAY

Bài: NGUYỄN THU HIỀN

Gần đây, mô hình kinh tế tuần hoàn (KTTH) đã nhận được rất nhiều quan tâm trên khắp thế giới, từ các nhà nghiên cứu khoa học, doanh nhân đến các nhà chức trách. Tầm quan trọng của việc chuyển đổi sang KTTH cũng đã được công bố tại châu Âu. Hiện nay, mặc dù không có cách tiếp cận nào được chuẩn hóa để xây dựng nền KTTH nhưng khi hoạch định các chính sách thì điều quan trọng là những chính sách này phải phù hợp với từng ngành công nghiệp cụ thể. Những hạn chế của mô hình kinh tế tuyến tính (khai thác tài nguyên – sản xuất – thải loại) đã bộc lộ rất rõ khi nghiên cứu ngành công nghiệp dệt may. Quá trình dịch chuyển sang KTTH đòi hỏi những thay đổi quan trọng về cả mô hình sản xuất và tiêu dùng.

3 XU HƯỚNG ĐỔI MỚI TÁC ĐỘNG ĐẾN NGÀNH DỆT MAY

Càng ngày chúng ta càng thấy rất rõ mô hình kinh tế tuyến tính hiện tại (khai thác tài nguyên – sản xuất – thải loại) ít có cơ hội áp dụng hiệu quả các nguyên lý phát triển bền vững. Kết quả là mô hình KTTH càng ngày càng được quan tâm nhiều hơn. Mô hình KTTH là một hệ thống có tính khôi phục và tái tạo thông qua các ý tưởng và thiết kế, sử dụng và tái sử dụng nguồn lực tự nhiên một cách có hiệu quả nhất, và tìm ra những giá trị trong suốt vòng đời của sản phẩm. Mô hình này cũng liên quan đến việc giới thiệu những nguyên tắc như chiến lược thiết kế bền vững, thiết kế không chất thải, kéo dài vòng đời sản phẩm, khôi phục lại nguồn tài nguyên, dịch vụ sửa chữa và tái sản xuất. Có thể nói, khuôn khổ KTTH được định hình bởi nguyên lý 3R (reduce: giảm thiểu, reuse: tái sử dụng, recycle: tái chế) cần được áp dụng trong cả chu trình sản xuất, tiêu dùng, tái hồi lại nguồn tài nguyên, đòi hỏi sự tham gia của toàn xã hội.

Tầm quan trọng của việc dịch chuyển sang kinh tế tuần hoàn đã được công bố tại Liên minh châu Âu. Động lực cơ bản của sự chuyển dịch này là việc tạo ra "gói kinh tế tuần hoàn" và đã được Ủy ban châu Âu thông qua ngày 2/12/2015. Với mục tiêu khép kín vòng đời của sản phẩm, một "Kế hoạch hành động" của gói "Kinh tế tuần hoàn" đã ra đời nhằm hỗ trợ KTTH trong từng bước của chuỗi giá trị. Ủy ban châu Âu sẽ tiếp tục thực hiện "Kế hoạch hành động kinh tế tuần hoàn", đặt mục tiêu cụ thể cho các nước thành viên và các ngành công nghiệp của những nước này phải đạt được trong tương lai gần. Dịch chuyển từ mô hình "khai thác tài nguyên, sản xuất, và thải loại" sang mô hình vòng tròn, có nghĩa là thay thế khái niệm về kết thúc vòng đời của sản phẩm bằng khái niệm tái hồi lại các nguồn tài nguyên, sử dụng năng lượng tái tạo, không dùng hóa chất độc hại, và hướng tới giảm thiểu chất thải thông qua thiết kế ưu việt của vật liệu, sản phẩm, hệ thống kỹ thuật và mô hình kinh doanh. Những hạn chế của mô hình kinh tế tuyến tính hiện tại đã được minh chứng bởi ngành công nghiệp dệt may và ngành hàng tiêu dùng thiết yếu. Trong cuốn tài liệu "Chương trình nghiên cứu và đổi mới chiến lược ngành công nghiệp dệt may châu Âu" do Nền tảng Công nghệ châu Âu vừa mới phát hành, chủ đề "Kinh tế tuần hoàn và hiệu quả nguồn lực" đã được nhấn mạnh là một trong bốn lĩnh vực đổi mới chiến lược đóng vai trò đặc biệt quan trọng cho sự phát triển hơn nữa của ngành dệt may châu Âu. Các chuyên gia lĩnh vực công nghiệp, công nghệ và dệt may từ khắp châu Âu khi nghiên cứu tài liệu này cũng nêu ra 3 xu hướng đổi mới mạnh mẽ sẽ tác động đến ngành dệt may trong những năm tới, và những xu hướng này đều liên quan mật thiết đến mô hình KTTH. Đó là:

01 Số hóa sản phẩm, thiết kế, sản xuất, phân phối, quy trình bán lẻ, tương tác với người tiêu dùng, nhà máy, nơi làm việc và chuỗi cung ứng.

02 Sự bền vững, tuần hoàn, hiệu quả của nguồn vật liệu, quy trình và hoạt động kinh doanh tổng thể; xu hướng này đòi hỏi chuỗi cung ứng minh bạch đáp ứng được tiêu chuẩn pháp lý về xã hội, sức khỏe và môi trường.

03 Mô hình tiêu dùng và kinh doanh mới dựa trên sự chia sẻ về nguồn lực sản xuất, thành phẩm, dịch vụ, mô hình thanh toán theo mỗi lần sử dụng hoặc mô hình đóng góp kinh phí dùng chung, tất cả đều hướng chúng ta đến một nền kinh tế chia sẻ và hợp tác.

HẠN CHẾ CỦA SẢN XUẤT VÀ TIÊU DÙNG TUYẾN TÍNH TRONG NGÀNH DỆT MAY

Sản xuất dệt may là một trong những ngành lớn trong các ngành công nghiệp sản xuất ở châu Âu. Theo Euratex, năm 2016, 177.700 công ty dệt may với trên 1,7 triệu lao động đã đạt doanh thu 171 tỷ Euro và vốn đầu tư khoảng 4,8 tỷ Euro. Giá trị gia tăng của hàng hoá dệt may chiếm 3% giá trị gia tăng toàn ngành công nghiệp ở châu Âu và lao động chiếm 6% lao động trong ngành công nghiệp sản xuất. Với doanh số trên 450 tỷ USD trên toàn cầu, dệt may là một trong những ngành công nghiệp lớn nhất nhưng cũng lại là một trong những ngành gây tác hại nhất lên môi trường. Các vấn đề về môi trường chủ yếu liên quan tới việc sử dụng năng lượng, nước và hóa chất, khí thải CO2 trực tiếp và chất thải rắn.

Các nguyên nhân trực tiếp hay gián tiếp tác động đến hệ sinh thái của ngành dệt may đều liên quan đến gia tăng đột biến về tiêu dùng mà chủ yếu là từ hàng thời trang nhanh. Mô hình kinh doanh thời trang nhanh nổi lên từ những năm 1980. Khoảng 5-10 năm sau, giới kinh doanh thời trang nhanh đã giảm giá với mức hợp lý chưa từng có và dần ảnh hưởng đến hành vi tiêu dùng của khách hàng với khả năng làm giảm giá bán lẻ hàng may mặc truyền thống tới 50% hoặc hơn. Các công ty may mặc tích cực cắt giảm chi phí và sắp xếp chuỗi cung ứng một cách hợp lý. Điều này dẫn tới giá cả hàng may mặc giảm xuống so với giá cả của hàng tiêu dùng khác và làm cho hàng may mặc có giá ở mức chấp nhận được. Thời gian sản xuất ngắn hơn giúp cho các thương hiệu quần áo có thể giới thiệu các dòng sản phẩm mới thường xuyên hơn. Hiện nay, mỗi năm, Zara cho ra mắt 24 bộ sưu tập quần áo mới và H&M từ 12-16 bộ và tuần nào cũng có những mẫu mới. Trong số các công ty may mặc châu Âu, số lượng bộ sưu tập quần áo trung bình đã tăng gấp đôi, từ 2 bộ trong một năm vào năm 2000 lên tới 5 bộ trong 1 năm vào năm 2011.

Người châu Âu ngày nay chi tiêu cho quần áo nhiều hơn đáng kể so với 2 thập kỷ trước. Vào năm 2012, chi tiêu cho quần áo ở 28 nước châu Âu chiếm 4,2% tổng chi tiêu hộ gia đình. Khối lượng quần áo được mua đã tăng lên 40% so với năm 1996. Ngoài ra, ngày nay, quần áo được sản xuất để sử dụng trong thời gian ngắn và sau đó loại bỏ, như mô hình tiêu dùng tuyến tính thường gặp chỉ ra. McKinsey quả quyết rằng đối với hầu hết các mặt hàng may mặc, thời gian người tiêu dùng giữ quần áo của họ chỉ bằng nửa so với 15 năm trước đây. Ngày nay, nhiều người tiêu dùng có xu hướng mua nhiều hơn nhu cầu thực sự của họ và coi những mặt hàng may mặc giá thấp nhất này như hàng sắp loại bỏ. Một số dự báo cho thấy những mặt hàng may mặc này dường như bị loại bỏ chỉ sau 7-8 lần mặc.

Hệ quả tự nhiên của sản xuất hàng may mặc và mô hình tiêu dùng hiện tại là nhu cầu về xơ, sợi cũng như tạo ra ngày càng nhiều lượng chất thải của dệt may. Theo ước tính sơ bộ của Lenzing, vào năm 2016, tiêu thụ xơ, sợi đã đạt 99 triệu tấn. Hầu hết các mặt hàng xơ, sợi được tổng hợp từ nguồn gốc dầu mỏ (62,7%), tiếp đến là sợi cellulose và sợi protein (với thành phần bông chiếm 24,3%), sợi từ gỗ - cellulose (khoảng 6,6%), sợi tự nhiên (khoảng 5,3%) và len (khoảng 1,1%). Để đáp ứng đủ nhu cầu, sản xuất sợi trên toàn cầu tiếp tục lập kỷ lục mới. Vào năm 2013, sản lượng đạt 85,5 triệu tấn và triển vọng tăng 3,7% mỗi năm, đạt 130 triệu tấn vào 2025. Sản lượng bông và polyester toàn cầu, loại sợi chính của ngành dệt được dự đoán sẽ tăng 40% trong 5 năm tới. Trong 2 thập kỷ trước, sản xuất bông đã tăng đều đặn nhưng ở một tỉ lệ tăng chậm hơn so với sản xuất polyester mà hiện nay đang chiếm ưu thế trong sản xuất sợi trên toàn cầu. Bông chiếm gần 33% sản xuất sợi trên toàn cầu, sợi nhân tạo (gồm polyester, acrylich, nylon và polypropylene) chiếm khoảng 60%, các loại cellulose gần 4%, và len và lanh lần lượt là 2,1% và 1%.

Kinh tế tuần hoàn ước tính, nhu cầu đối với sợi dệt tăng lên 84% trong 20 năm tới sẽ kéo nguồn tài nguyên đến điểm giới hạn. Tài nguyên bị thu hẹp và tăng sản xuất sợi dệt sẽ ngày càng làm nguy hại cho môi trường hơn. Sản xuất bông và polyester có tác động cực kỳ lớn đối với môi trường. Sợi polyester và các loại sợi khác được làm từ nhiên liệu hóa thạch không thể tái tạo đòi hỏi đầu vào năng lượng đáng kể và số lượng lớn dầu thô được sản xuất và điều này dẫn tới lượng khí thải nhà kính khá lớn. Hơn thế nữa, sản phẩm phụ của quá trình sản xuất polyester được các nhà máy sản xuất thải ra ngoài cùng với nước thải. Cuối cùng, vì polyester không thể phân hủy sinh học nên phải mất vài thế kỷ để phân hủy hoàn toàn trong môi trường.

Ảnh hưởng đến môi trường của bông, loại sợi dệt lớn thứ 2 với sản lượng khoảng 25 triệu tấn một năm, cũng rất đáng kể. Trồng bông tốn rất nhiều nước, diện tích đất, thuốc trừ sâu và phân bón. Kinh tế tuần hoàn ước tính rằng 10% lượng thuốc trừ sâu, 25% thuốc diệt côn trùng và 2,5% lượng nước trên thế giới được dùng khi trồng bông, mặc dù bông chỉ chiếm 2,4% diện tích đất trồng trọt. Bông là nguyên nhân lớn thứ 3 gây ra bệnh bởi thuốc trừ sâu mang lại cho người nông dân. Bông là một loại sợi có thể phân hủy sinh học, nhưng hóa chất dùng cho quá trình nhuộm và hoàn tất làm hư hỏng chất lượng nguồn nước ngầm và đất khi xả thải.

Tất cả ảnh hưởng tiêu cực đến môi trường có thể giảm thiểu nếu ngành dệt may lựa chọn thay thế mô hình "khai thác tài nguyên-sản xuất-thải loại" bởi mô hình tuần hoàn. Sử dụng quần áo lâu dài hơn, tái chế hiệu quả chất thải dệt và tái sử dụng nó như những loại nguyên liệu đầu vào có thể giảm đáng kể nhu cầu đối với thành phẩm và xơ, sợi. Các công ty dệt may có thể sẽ không còn làm ngơ trước một thực tế là mô hình kinh tế tuyến tính hiện tại đang trở nên lỗi thời, khi mà bằng chứng cho thấy sự khan hiếm đối với nguồn cung cấp nguyên liệu, tài nguyên và chi phí xử lý chất thải tăng lên do không còn nguồn đất trống để chôn lấp.

THÁCH THỨC CHÍNH VỚI DỆT MAY KHI DỊCH CHUYỂN SANG MÔ HÌNH KINH TẾ TUẦN HOÀN

Quy mô và tốc độ dịch chuyển sang mô hình KTTH phụ thuộc vào kiến thức, nhận thức và sự cam kết của các bên liên quan. Trong quá trình dịch chuyển, nguyên lý 3R cần được áp dụng xuyên suốt chu trình sản xuất, tiêu dùng và phục hồi nguồn tài nguyên. Điều này có nghĩa là thách thức cho ngành dệt may đề cập đến việc giảm thiểu cường độ năng lượng và nguyên liệu, giảm thiểu sự phân tán những chất độc hại, mở rộng khả năng tái chế, tối đa hóa việc sử dụng tài nguyên tái chế, kéo dài độ bền của sản phẩm và nâng cao chất lượng dịch vụ.

Ngăn chặn chất thải trong suốt vòng đời sản phẩm và xóa bỏ, hoặc ít nhất tối thiểu hóa tỉ lệ chất thải tại các bãi chôn lấp là một trong những thách thức lớn nhất mà ngành dệt may phải đối mặt khi dịch chuyển sang mô hình KTTH. Quản lý chất thải hiệu quả sẽ ảnh hưởng đáng kể đến tất cả các khâu trong nguyên lý 3R bằng cách giảm nguyên liệu đầu vào, tái sử dụng chất thải dệt may và tái chế chúng. Tuy nhiên, quản lý chất thải hiệu quả phụ thuộc rất nhiều vào giai đoạn ban đầu của thiết kế và phát triển sản phẩm.

Dưới đây là chi tiết những thách thức, rào cản và nguy cơ chủ yếu liên quan tới việc khép kín vòng lặp trong ngành dệt may và quá trình chuyển đổi sang mô hình tuần hoàn:

**Tạo ra chất thải*

Mô hình tuyến tính hiện tại của sản xuất và tiêu dùng hàng dệt may (thời trang nhanh) dẫn tới một lượng chất thải dệt may khổng lồ, bởi vì quần áo bị loại bỏ sau một thời gian sử dụng rất ngắn. Ngày nay, chỉ có 30% quần áo sản xuất ra được bán với mức giá bán lẻ được đề xuất, 30% bán giảm giá, 40% còn lại chưa bán được hoặc thậm chí còn chưa được chuyển tới các cửa hàng.

Chất thải dệt may có thể được chia thành 3 loại chính theo nguồn gốc của nó:

01 Chất thải của sản xuất công nghiệp – các phản ứng phụ, sản phẩm phụ của quá trình sản xuất quần áo.

02 Chất thải trước tiêu dùng – Quần áo kém chất lượng từ nơi sản xuất hoặc trung tâm phân phối, quần áo không được bán tại các cửa hàng bán lẻ.

03 Chất thải sau tiêu dùng – do chính người tiêu dùng tạo ra: quần áo bị sờn rách hoặc họ không muốn dùng nữa.

Thách thức chính trong giải quyết 3 loại rác thải nêu trên là giảm thiểu chất thải và hạn chế tối đa chất thải bị thiêu đốt hoặc chôn lấp. Trong báo cáo gần đây, Chương trình nghị sự thời trang toàn cầu và Tập đoàn tư vấn Boston dự đoán rằng nếu lượng chất thải rắn được tạo ra bởi quá trình sản xuất và sử dụng vẫn tiếp tục trong tương lai thì chất thải của ngành công nghiệp thời trang sẽ tăng 60% từ 2015 đến năm 2030, do mỗi năm có thêm 57 triệu tấn chất thải được tạo ra. Hậu quả là tổng mức chất thải của ngành thời trang sẽ tăng lên 148 triệu tấn vào năm 2030, tương ứng với 17,5 kg chất thải mỗi người trên trái đất tạo ra.

Vấn đề mà chất thải đặt ra hiện nay không chỉ là số lượng mà còn là cách thức xử lý. Những lựa chọn điển hình cho sản phẩm dệt may ở cuối vòng đời gồm: Tái sử dụng; Tái chế; Thiêu hủy; Chôn lấp.

Chỉ 20% rác thải quần áo được thu thập trên toàn cầu để tái sử dụng hoặc tái chế. 80% còn lại được thiêu hủy hoặc chôn lấp, gây thất thoát lớn về năng lượng và nguyên liệu đầu vào.

**Các yếu tố quyết định hiệu quả và khả năng kinh tế của tái chế dệt may*

Khả năng thực tế và kinh tế của tái chế dệt may phụ thuộc vào nhiều yếu tố, bao gồm sự sẵn có của hệ thống hạ tầng phù hợp, loại sản phẩm dệt may và tình trạng vật lý, mức độ nước, thành phần sợi, hoàn tất, kết cấu hàng may mặc, logo và biểu tượng, phụ kiện, nhãn hiệu và cuối cùng nhưng không kém phần quan trọng, đó là cách loại bỏ hàng may mặc.

Ảnh minh họa

Thiết kế và phát triển sản phẩm

Trong kinh tế tuần hoàn, hiệu suất sản phẩm (được xác định bởi độ bền, có khả năng tái chế, khả năng sửa chữa) sẽ được xác định ngay từ khâu thiết kế. Quyết định được đưa ra sau đó sẽ ảnh hưởng đến tất cả các công đoạn tiếp theo của vòng đời sản phẩm may mặc (từ việc chỉ định nguyên liệu và lựa chọn thuốc nhuộm, dung môi, quá trình hoàn tất, kết cấu hàng may mặc, phụ kiện, phương pháp gắn nhãn mác tới việc người tiêu dùng loại bỏ hàng may mặc), từ đó xác định hàng loạt sự lựa chọn cách xử lý khi không còn sử dụng nữa. Các nhà thiết kế và kỹ thuật viên sẽ phải đối mặt với thách thức thực sự của việc kết hợp những lựa chọn tái chế tối ưu và tính bền vững của các đặc tính hấp dẫn cốt lõi trong sản phẩm thời trang, bởi vì thiết kế những sản phẩm vừa có tính bền vững, vừa hoàn toàn tái chế được thực sự không hấp dẫn và rất ít trong số đó thành công.

Để đạt được điều này, họ sẽ phải giải quyết một loạt vấn đề nan giải. Mặc dù nhiều xơ và hỗn hợp xơ có trong thành phẩm không thể phân chia một cách có hiệu quả trong việc tái chế trừ khi áp dụng những quy trình phức tạp nhưng cũng không thể không dùng chúng vì chúng mang lại chất lượng vải mà người tiêu dùng đánh giá cao, chẳng hạn như mềm, thoáng khí, dễ chăm sóc, thuận tiện, bề ngoài đẹp, có độ rủ, không bị phai màu và có nhiều tính năng,… Một trường hợp điển hình là sự pha trộn giữa bông và polyester. Chi phí cho nhà sản xuất quần áo không tốn kém và mang lại cho người tiêu dùng những tính năng mà họ mong muốn (sự thoáng khí và mềm mại của bông được tăng cường bởi những đặc tính của polyester như màu sắc ổn định, không bị sờn và có thể giặt nhiều lần), nhưng tái chế loại sản phẩm này lại là vấn đề thách thức.

Các nhà thiết kế và kỹ thuật viên sẽ phải đối mặt với thách thức thực sự của việc kết hợp những lựa chọn tái chế tối ưu và tính bền vững của các đặc tính hấp dẫn cốt lõi trong sản phẩm thời trang, bởi vì thiết kế những sản phẩm vừa có tính bền vững, vừa hoàn toàn tái chế được thực sự không hấp dẫn và rất ít trong số đó thành công.

Hành vi xử lý chất thải và công nghệ tái chế

Giai đoạn thách thức và quan trọng khác trong sự phát triển hệ thống dệt may tuần hoàn là tìm ra câu cho trả lời cho câu hỏi chất thải dệt may cần được thu thập và phân loại thế nào. Để quá trình được thành công, phục hồi và xử lý lại cơ sở hạ tầng là cần thiết, cũng như truyền thông hiệu quả trong chuỗi cung ứng. Dường như khép lại vòng lặp trong ngành dệt may bị cản trở bởi 3 rào cản chính sau:

- Hành vi xử lý chất thải của người tiêu dùng – hành vi và giáo dục;
- Hành vi và khả năng xử lý chất thải của nhà sản xuất – hạ tầng và quy trình cho thu thập và phân loại chất thải;
- Công nghệ tái chế - có thể hoạt động trong thực tế.

Việc thiếu các hệ thống thu gom và phân loại có hiệu suất cao chất thải dệt may cũng là một vấn đề. Chính vì thế các nguyên liệu chất lượng thấp, các phụ phẩm hỗn hợp khác chiếm tỷ lệ lớn nhất trên thị trường tái chế, gây áp lực căng thẳng lên công nghệ tái chế các loại chất thải này. Kết quả, chỉ có 15% đến 20% hàng dệt (tùy thuộc vào từng vùng) được tái chế, trong khi số lượng còn lại được chôn lấp hoặc thiêu hủy.

Công nghệ tái chế chủ đạo và giải pháp kết cấu mà có thể xóa bỏ các rào cản trong việc giới thiệu vòng khép kín trên toàn cầu trong ngành dệt may vẫn còn ít. Đối mặt với vấn đề này, ngành dệt may, các viện nghiên cứu, viện hàn lâm và các tổ chức phi chính phủ tăng cường nỗ lực nhằm mục tiêu phát triển các giải pháp hiệu quả thông qua các chương trình và dự án nghiên cứu, và giới thiệu các công nghệ và mô hình kinh doanh mới.

Rõ ràng là mô hình kinh tế tuyến tính trong ngành dệt may sắp sửa đi đến hồi kết. Có vài xu hướng đan xen vào nhau đã mang ngành dệt may đến một điểm, đó là: thời trang nhanh; người tiêu dùng với thái độ vứt bỏ và thời gian sử dụng quần áo ngắn hơn; gia tăng dân số toàn cầu và tầng lớp trung lưu; giảm giá quần áo. Những xu hướng này kéo theo sự gia tăng nhu cầu đối với sản phẩm dệt may giá rẻ và sợi thông thường, cũng như góp phần vào sự gia tăng lượng chất thải dệt may ở cấp thấp, thiếu khả năng chôn lấp chất thải và chi phí xử lý chất thải cao hơn. Cùng thời gian này, những xu hướng mới nổi lên theo hướng KTTH, đó là: số hóa, tính bền vững, nhấn mạnh vào sự minh bạch, cũng như áp dụng mô hình tiêu dùng và kinh doanh mới dựa trên kinh tế chia sẻ.❑